

Lähipoliisit osana ennalta estävää toimintaa – Kehitys Vantaalla Vuodesta 2008

Miia Lehikoinen

01/2020

Tiivistelmä

Tekijä Miia Lehtikoinen	Tutkinto Poliisi (AMK) / 20172B
Julkaisun nimi Lähipoliisit osana ennalta estävää toimintaa – Kehitys Vantaalla vuodesta 2008	Julkisuusaste Julkinen
Ohjaaja Markku Myllylä, lehtori (KM)	Opinnäytetyön muoto Kvalitatiivinen opinnäytetyö
Tiivistelmä <p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kartoittaa, kuinka Vantaan pääpoliisiaseman alaisuudessa alle 18-vuotiaiden kanssa ennalta estävän toiminnan ryhmä työskentelee. Ennalta estävä toiminta on jokaisella laitoksella yksilöllistä, joten tässä opinnäytetyössä on keskitytty vain yhden poliisilaitoksen toimintaan.</p> <p>Työn teoreettisena viitekehyksenä opinnäytetyössä toimii ennalta estävän toiminnan käsitteiden ja toimintaa ohjaavien strategioiden sekä Vantaan poliisilaitoksen toimintaympäristön avaaminen.</p> <p>Opinnäytetyö on kvalitatiivinen tutkimus, joka on toteutettu haastattelemalla kolmea Vantaan pääpoliisiasemalla työskentelevää vanhempaa konstaapelia, joilla on työkokemusta niin lähipoliisitoiminnasta kuin ennalta estävästä toiminnasta usean vuoden ajalta.</p> <p>Tulosten perusteella voi todeta, että Vantaan lähipoliisitoiminta on vahvasti ennalta estävää toimintaa eikä enää samanmuotoista lähipoliisitoimintaa kuin vuonna 2008. Toimintaympäristön muutos on vaatinut poliisien toiminnassa muutoksia ja erilaisten välineiden, kuten sosiaalisen median käytön osana omaa ennalta estävää toimintaa. Nuorten kanssa työskentelevien poliisien on oltava näkyvissä siellä missä nuoretkin toimivat ja nuorien kanssa toimivat tahot ovat poliisien tärkeimpiä yhteistyökumppaneita.</p>	
Sivumäärä 34+1 (liite)	Tarkastuskuukausi ja -vuosi Joulukuu 2019
Avainsanat Lähipoliisi, ennalta estävä toiminta, community policing, intelligence-led policing, kvalitatiivinen tutkimus	

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	ENNALTA ESTÄVÄ TOIMINTA (EET)	2
2.1	Ennalta estävä toiminta ja tietojohdoisuus.....	2
2.2	Lähipoliisitoiminta, Community policing.....	3
2.3	Moniammatillinen viranomaisyhteistyö (ANKKURI ja MARAK)	4
2.4	Huolta aiheuttavat henkilöt (HAH)	5
2.5	Paikallinen ongelmaratkaisu (POR)	5
2.6	Väkivaltainen radikalisoituminen ja ekstremismi	5
3	TOIMINTAA OHJAAVAT STRATEGIAT	6
3.1	Lähipoliisitoiminnan strategia 1/2010	7
3.2	Sisäministeriön laatimat poliisin ennalta estävän toiminnan strategiat	7
4	ENNALTA ESTÄVÄ TOIMINTA VANTAALLA	8
4.1	Vantaan ennalta estävän yksikkö.....	9
4.2	Viestintä Vantaan poliisilaitoksella	10
4.3	Lähipoliisitoiminta Vantaalla 2000-luvun alussa	12
4.4	Väestönrakenteen muutoksia Vantaalla kymmenen vuoden aikana.....	12
5	TUTKIMUSTEHTÄVÄ	15
5.1	Haastattelututkimus	15
5.2	Haastateltavat ja teemat	15
6	TULOKSET	18
6.1	Toimintaympäristön muutos	18
6.2	Toiminta yhteistyötahojen kanssa	19
6.3	Resurssit	21
6.4	Sosiaalinen media	22
6.5	Viestintä	23
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	24
8	POHDINTAA	27
9	KIITOKSET	29
10	LÄHTEET	30

LIITE 1

1 JOHDANTO

Ennalta estävä toiminta on poliisin erityistoimintaa, joka ei saisi hukkuu muiden toimintojen alle resurssien puutteen tai kohdentamattomuuden takia. Näin kuitenkin on käynyt muutamissa poliisilaitoksissa ja esimerkiksi lähipoliisin kouluvierailuja on jouduttu harventamaan sen vuoksi, ettei niihin lähtökohtaisesti ole aikaa. Rikosten ennalta estävyys toisi muille poliisissa toimijoille helpotusta ja taloudellisia säästöjä, mutta kuinka ennalta estävää toimintaa voidaan pitää kannattavana, kun mittaamalla erilaisin mittarein ei sitä varmuudella pystytä todentamaan. (Poliisihallitus 2018, 43-44.)

Ennalta estävää toimintaa on osa tietojohdoista poliisitoimintaa, jonka tavoitteena on tuottaa tietoa ja nimensä mukaisesti ennalta estää rikoksia. Rikoksiin ennalta puuttumisella pidetään yllä poliisin luotettavuutta ja yhteiskunnan turvallisuuden tunnetta. (Sisäministeriö 2019.) Vaikka tätä poliisin erityistoimintaa toteuttavat poliisilaitoksilla erityisesti siihen palkatut henkilöt, kuuluu ennalta estävä toiminta myös jokaisen poliisin tehtävään ja se on kirjattu poliisilakiin yhdeksi ensimmäisistä poliisin tehtäviin kuuluvista toiminnoista. Tällä hetkellä ennalta estävää toimintaa suuntaa tuorein Sisäministeriön laatima strategia ENSKA – Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019-2023. Strategia antaa valtakunnalliset tavoitteet ennalta estävälle toiminnalle ja tavoitteiden toteutumista tarkastellaan vuosittain. Poliisihallituksen tehtävänä on ohjeistaa strategian toimeenpanosta laitoksille, mutta laitokset vastaavat itse omasta ennalta estävän työn toteutuksesta päivittäisenä toimintona. Laitokset raportoivat toteutumisesta takaisin Poliisihallitukselle ja Poliisihallitus vastaavasti Sisäministeriölle. Ennalta estävän toiminnan toteutumisen kulmakivinä poliisilaitoksilla ovat hyvä motivoitunut johtaminen ja esimiestyö. (Sisäministeriö 2019.)

Ennalta estävä toiminta kiinnosti henkilökohtaisesti itseäni ja valikoitui opinnäytetyön aiheeksi, tutustuttuani aiheeseen sattuman kautta harjoitteluni aikana Vantaan pääpoliisilaitoksella. Harjoittelun ohessa tapasin ennalta estävää toimintaa päivittäisenä työnään tekevän henkilön, joka inspiroi minua henkilökohtaisesti aiheesta. Oivasin, että se mitä itse muistaa poliisin kouluvierailuista peruskouluvuosiltani, ei enää olekaan sitä samanlaista toimintaa vaan jokin on ajan saatossa muuttunut, halusin selvittää mikä se muutos on. Tämä opinnäytetyö keskittyy vain Vantaan poliisilaitoksen toimintaan. Tutkimukseen on haastateltu kolme vanhempaa konstaapelia, jotka tekevät päivittäisenä työnään ennalta estävää toimintaa nuorten, alle 18-vuotiaiden parissa ja Vantaan poliisilaitoksen viestinnässä toimivaa henkilöä.

Opinnäytetyössä on otettu huomioon Vantaan väestörakenne ja sosiaalisen median yleistyminen kymmenen vuoden aikana, koska nämä ovat selkeästi poliisin toimintaympäristöön liittyviä muutoksia. Tilastokeskuksen vuonna 2019 julkaiseman raportin mukaan Vantaan asukasluku on noussut joka vuosi ja nuoria on yhä enemmän kouluissa. Väestö muuttuu yhä kansainvälisemmäksi ja vieraskielisten osuus Vantaan väestössä on suurempi kuin muualla Suomessa. (Tilastokeskus 2019.) Internetin käytöstä on tullut osa arkipäiväistä toimintaympäristöä ja sosiaalinen media on nykynuorille arkipäiväinen toimintaympäristö mitä ei ollut samalla tavalla kuin 2000-luvun alussa. Nuorten kanssakäyminen toistensa kanssa ja nuoriin vaikuttaminen, myös poliisin osalta, tapahtuu yhä useammin sosiaalisen median kautta.

2 ENNALTA ESTÄVÄ TOIMINTA (EET)

Poliisin ennalta estävä toiminta on hyvin moninainen käsite, johon kuuluu paljon erilaisia poliisin toimialueita ja moniammatillisia työryhmiä. Kaikkien näiden ryhmien tavoitteena on rikosten ennalta estäminen ja tiedon kerääminen. Ennalta estävää toimintaa on muun muassa lähipoliisitoiminta, johon kuuluu olennaisena osana Ankkuritoiminta lasten ja nuorten parissa, Marak, jonka tarkoituksena on ennalta estää uudet väkivaltatapaukset parisuhteessa, huolta aiheuttavien henkilöiden seuranta, paikallinen ongelmanratkaisu ja radikalisoituneisuuden tunnistamiseen liittyvät työryhmät.

2.1 Ennalta estävä toiminta ja tietojohtoisuus

Ennalta estävä toiminta on tietojohtoista poliisitoimintaa. Toiminta on johdettua, aktiivista ja suunnitelmallista erityistoimintaa, jota ei tulisi tehdä pelkästään muun poliisitoiminnan ohella. Toiminnan tavoitteena on ennalta estää rikoksia, niin kuin jokaisen poliisinkin tavoitteena omassa työssään on, mutta se ei tarkoita samaa kuin ennalta estävä erityistoiminta. Ennalta estävään toiminnan työmuodot ovat moninaiset, mutta kaikkien toimintojen perustavoitteena on rikosten ennalta estävyys ja turvallisuuden lisääminen. (Sisäministeriö 2019, 14.) Ennalta estävä toiminta ei saa kadota resurssien puutteen tai kohdentamattomuuden takia muun poliisitoiminnan alle. Ennalta estävään toimintaan kuuluu esimerkiksi lähipoliisityö ja eri yhteistyötahojen kanssa toiminta sekä erityisesti sosiaali- ja terveystieteiden kanssa toiminta. Muuttuvassa yhteiskunnassa myös moniviranomaistoiminta ja tietojen vaihto rikosten ennalta estämisessä on erittäin tärkeää (Rikostorjunnan tila 2017, 43-44).

Ennalta estävää toimintaa ohjaavia strategioita on kehitetty, koska toimintaa on haluttu selkeyttää omaksi erityistoiminnakseen. Ennalta estävyys on nähty muuttuvassa yhteiskunnassa tuovan säästöjä, joten sen tulee olla tavoitteellista ja hyvin johdettua. Toimintaa ohjaavat myös tulostavoitteet, joita raportoidaan poliisilaitoksilta Poliisihallitukselle ja eteenpäin Sisäministeriölle ja näin seurataan toiminnan toteutumista. Ennalta estävän toiminnan toteutumisesta Suomessa on vuonna 2019 julkaistu Jukka Paasion tekemä opinnäytetyö, jossa käsitellään, kuinka valtakunnallisesti Suomessa ennalta estävää toimintaa toteutetaan. Vaikka strategiat ovat valtakunnallisia ohjeistuksia, poliisilaitokset toteuttavat ennalta estävää toimintaa omien resurssiensa ja koettujen tarpeiden mukaan, mutta jokaisella poliisilaitoksella on Paasion tutkimuksen mukaan johdettua ennalta estävää toimintaa. (Paasio 2019, 51-53,64.)

Tietojohdoinen poliisitoiminta, englanniksi intelligence-led policing, on laaja-alainen termi, joka tarkoittaa poliisin näkökulmasta, että poliisin toiminta on selkeästi johdettua, analysoituun tietoon perustuvaa toimintaa. Tiedon avulla pystytään ohjaamaan poliisin resursseja oikeisiin paikkoihin sekä keskittymään esimerkiksi kaikista tuotteliaimpiin rikoksen tekijöihin. (Hakaniemi 2012, 45.) Ratcliffe on vuonna 2008 omassa työssään määritellyt tietojohdoisuuden käsitteen ja käsitellyt intelligence-led policing ja community policing yhteyttä. Ratcliff on pitänyt jo silloin näitä kahta merkittävänä ja toisiaan tukevinä toimintoina, koska yhteisöiltä saatu tieto voi olla merkittävässä asemassa poliisille esimerkiksi rikoksia ennalta estäessä. Tietojohdoisesti toimimalla pystyy myös vahvistamaan poliisin ja yhteisöjen välisiä vaikutuksia ja yksi tärkeimmistä toiminnoista on molemminpuolinen luotettava tiedon vaihtaminen. (Ratcliffe 2008, 88-90.)

2.2 Lähipoliisitoiminta, Community policing

Suomessa käytetty lähipoliisi termi on tullut englanninkielisestä termistä Community policing, joka on lähtöisin 1980-luvulta ja pohjautuu Kellingin and Wilsonin ”Broken window” teoriaan, jonka mukaan rikollisuus kukoistaa sellaisissa yhteisöissä, joissa häiriökäyttäytyminen jätetään huomioimatta. Englanninkielisissä lähteissä community policing tarkoittaa enemmän kortteleissa ja tietyn asuinalueen yhteisöjen kanssa tekemistä, ongelman ratkaisua ja ennen kaikkea rikosten ennalta estämistä. Community policing kuvataan myös toimintana, jonka avulla pyritään saamaan poliisin ja yhteiskunnan tai yhteisön luottamus poliisiin paremmaksi. (Cossyleon, 2019.)

Termi community policing ei ole kaukana siitä, mitä suomennettuna lähipoliisitoiminta tarkoittaa, koska Suomessa community policing tarkoittaa toimintaa monien yhteistyötahojen kanssa. Suomessa lähipoliisitermiä alettiin käyttämään 1986 vuoden jälkeen (Paasio 2019, 13). Lähipoliisitoiminta on tuttu termi useille ja toimintaa on kutsuttu myös Suomessa korttelipoliisiksi ja koulupoliisiksi. Lähipoliisitoiminta on toimintaa yhteistyötahojen kanssa ja tarkoituksena on olla lähellä väestöä ja olla helposti lähestyttävä poliisi. Tämän poliisitoiminnan on katsottu Lähipoliisitoiminnan strategiassa 2010, olevan poliisin yksi perustehtävistä ja sitä tulisi hoitaa kansalaislähtöisesti, laadukkaasti ja tehokkaasti. Lähipoliisitoiminnan tavoitteena on luoda kansalaisiin turvallisuuden tunnetta, vähentää ja ennalta ehkäistä rikoksia ja järjestyshäiriöitä sekä pitää poliisin julkisuuskuvaa yllä myönteisenä ja poliisiin kohdistuvaa luottamusta korkealla tasolla. (Lähipoliisitoiminnan strategia 2010, 3.) Lähipoliisitoiminnalla on pitkät perinteet, mutta se tuli osaksi laajempaa kokonaisuutta – ennalta estävää toimintaa vuoden 2014 jälkeen, jolloin ensimmäinen ennalta estävän toiminnan strategia julkaistiin (Sisäministeriö, 2014).

2.3 Moniammatillinen viranomaisyhteistyö (ANKKURI ja MARAK)

Ankkuri ja Marak ovat moniammatillisia toimintamuotoja ennalta estävän työn alaisuudessa. Ankkuritoiminta on nuorten rikoskierteen katkaisu jo varhain ja toimintaan kuuluu moniammatillinen työryhmä - ankkuritiimi, jonka kanssa nuori tapaa muutamia kertoja ja näissä tapaamisissa pyritään selvittämään nuoren avun tarve sekä mahdollisesti ohjataan jatkoa ajatellen tarvittavan avun piiriin. Tapaamisissa ovat mukana myös vanhemmat, jotta myös vanhemmat saavat kokonaiskuvan tilanteesta. Ankkuritiimiin kuuluu asiantuntijoita niin poliisista, sosiaali- ja terveystieteiltä sekä nuorisotoimesta, mutta tapauskohtaisesti ryhmän rakenne voi vaihdella. Ankkuritoiminnalla pyritään hoitamaan myös mahdollisia perhe- ja lähisuhdeväkivalta tapauksia. (Ankkuritoiminta.fi. Luettu 24.11.2019.)

MARAK on menetelmä tai työkalu, jolla pyritään tunnistamaan uusiutuvien parisuhdeväkivallan uhreja ja auttamaan heitä parantamalla heidän turvallisuuttaan moniammatillisessa työryhmässä (Sisäministeriö 2019, 15). MARAK eli alun perin MARAC (Multi-Agency Risk Assessment Conference) on kehitetty Iso-Britannian Cardiffissa 2003. Sen on todettu auttavan parisuhdeväkivallan uhreja ja toistuvien parisuhdeväkivalta tapauksien on tutkimusten perusteella saatu vähennettyä. Suomessa menetelmän koordinoinnista sekä arvioinnista vastaa Terveystieteiden ja hyvinvoinninlaitos THL. (Rikostorjunta.fi. Luettu 24.11.2019.)

2.4 Huolta aiheuttavat henkilöt (HAH)

Huolta aiheuttavien henkilöiden (HAH) tunnistaminen ja auttaminen kuuluu myös osaksi ennalta estävää toimintaa. Huolta aiheuttava henkilö on ihminen, jonka elämäntilanne tai käyttäytyminen on aiheuttanut huolta muissa. Tällaisten henkilöiden osalta tulee selvittää, tarvitseeko hän erityistä tukea. Yleensä kartoitusta tehdään viranomaisten yhteistyössä ja sen avulla pyritään ennalta estämään rikoksia tai henkilön käyttäytymisen kärjistymistä (Sisäministeriö 2019, 17.) Huolta aiheuttava henkilö on terminä mahdollisimman neutraali, eikä tarkoita itsessään välttämättä radikalisoitunutta tai terroristisessa tarkoituksessa huolta aiheuttavaa henkilöä. Usein kysymys on väkivallan uhasta tai itsetuhoisuudesta. (Sivonen 2019.)

2.5 Paikallinen ongelmaratkaisu (POR)

Paikallinen ongelmanratkaisu (POR) on työmuoto, jonka tavoitteena on paikallisten turvallisuusongelmien ratkaisu eri tahojen kanssa. Tahot voivat olla niin viranomaisia kuin järjestöjäkin, joiden toiminta ja tuntemus kyseiseen alueeseen liittyy. Ongelmallinen alue voi olla pienikin, esimerkiksi kauppakeskus. Ongelmaa ei tule siirtää paikasta toiseen vaan ratkaista se kyseisen paikan kohdalla paikallisten yhteistyötahojen kanssa. Tämä yhteistyö edesauttaa tilanteissa, joissa poliisin toiminnalla voidaan vaikuttaa vähän. Yhteistyöllä lisätään myös poliisin paikallistuntemusta ja poliisiin kohdistuvaa kansalaisten luottamusta. (Sisäministeriö 2019, 16.)

Vantaalla hyvä esimerkki tällaisesta ongelmanratkaisun työvälineestä on vuoden kokeilu poliisikoordinaattoritoiminnasta, jonka kanssa kaupunki voi yhdessä tehdä esimerkiksi Vantaan kaupunkisuunnittelua. Poliisi voi antaa oman näkökulmansa viranomaisena suunnitteluun liittyvissä asioissa. (Vantaa.fi, Luettu 1.12.2019.)

2.6 Väkivaltainen radikalisoituminen ja ekstremismi

Ennalta estävän toiminnan yksi tärkeistä tavoitteista on tunnistaa ja vähentää radikalisoitumista ja sen uhkaa yhteiskunnassa. Radikalisoituneella henkilöllä ei ole yhtä tiettyä profiilia, jonka mukaan voisi henkilön profiloida etukäteen. Tämän takia aikaisessa vaiheessa puuttuminen voi olla haasteellista. Radikalisoitumisprosessiin vaikuttavat henkilön omat henkilökohtaiset kokemukset, esimerkiksi rasismi ja syrjäytyminen, mutta ne eivät yksistään aiheuta henkilön radikalisoitumista. Henkilö kokee ulkopuoliset ja yhteiskunnalliset asiat vahvasti

ja kokee jonkinlaisen sysäyksen väkivaltaiseen toimintaan. Radikaloitunut henkilö voi uhata väkivallalla tai kannustaa muita väkivallantekoon. Toimintansa radikaloitunut oikeuttaa omalla aatemaailmallaan, johon uskoo vahvasti. (Sisäministeriön julkaisu 15/2016, s. 11.)

Väkivaltainen ekstremismillä ei ole maailmanlaajuisesti yhtä hyväksyttyä määritelmää. Käsitteellä pääsääntöisesti tarkoitetaan väkivallan käyttöä, sillä uhkaamista tai kannustamista väkivaltaiseen toimintaan aatemaailmaan vedoten. Väkiältä kohdennetaan johonkin niin sanotusti viholliseksi määriteltyyn tahoon, oli se ryhmä tai yksilö. Tällä tavoin luodaan pelon tunnetta kohderyhmässä. Esimerkiksi rikokset, joiden motiivina on toiminut muun muassa rasismi tai viha, voivat olla ekstremistisiä rikoksia. (Sisäministeriön julkaisu 15/2016, s. 11.) Suomessa väkivaltainen ekstremismi on vähäisempää muihin Euroopan maihin verrattuna, mutta tilanne on muuttumassa ja uhka väkivaltaiseen ekstremismiin on lisääntynyt. Ennalta estävä toiminta ja ennalta ehkäiseminen on väkivaltaisen radikaloitumisen ja ekstremismin kohdalla erittäin tärkeää, koska ne vaikuttavat turvallisuuden tuntemiseen sekä yhteiskunnan rauhan säilyttämiseen. (Suojala, 2017, 4-5.) Vuonna 2017 poliisin kirjaamista rikoksista noin hieman alle sadan epäiltiin liittyvän väkivaltaiseen ekstremismiin ja kesäkuussa 2017, Suojelupoliisin julkaiseman uhka-arvion mukaan Suomen terroriuhka on tasolla 2/4 (Sisäministeriö 2018, 14-17).

Eliisa Suojalan tekemässä opinnäytetyössä on avattu muun muassa nuorten radikaloitumista ja sen odotetaan olevan nousussa tutkimusten mukaan. Nuoret, jotka ovat valmiita laittomuuksiin, eivät luota kouluun instituutiona ja ulkomaalaistaustaisten nuorten suhtautuminen kouluihin on vieläkin negatiivisempaa. (Suojala 2017, 15.)

3 TOIMINTAA OHJAAVAT STRATEGIAT

Vuodesta 2010 alkaen on poliisin toiminnassa panostettu lähipoliisitoimintaan ja ennalta estävään toimintaan. Tarkoituksena on ollut toteuttaa laadukasta rikoksia ennalta estävää työtä, jossa työympäristön muutokseen ja nuorten oireiluun on haluttu puuttua. Tämän vuoksi poliisille on suunniteltu strategioita ohjaamaan ennalta estävää toimintaa.

3.1 Lähipoliisitoiminnan strategia 1/2010

Vuonna 2007 julkaistiin ensimmäinen Lähipoliisitoiminnan ja turvallisuusyhteistyön kehittämisen strategiset linjaukset ja tavoitteet, jonka seurauksena aloitti vuonna 2010 Poliisihallituksen nimeämä työryhmä, jonka tavoitteena oli saada ajantasaiset linjaukset ja tavoitteet lähipoliisitoiminnalle. Vuonna 2010 julkaistiin lähipoliisi toiminnan strategia, jossa on kuvattu lähipoliisin perustehtävä, jonka mukaan toiminnan tulee olla kaikilla poliisitoiminnan sektoreilla kansalaisläheistä, laadukasta ja tehokasta sekä rikoksia ennalta estävää toimintaa. Strategiassa käydään läpi poliisin toimintaympäristön muutos ja siihen vaikuttavia seikkoja, kuten kaupungistuminen, maahanmuutto, ikääntyminen, syrjäytyminen sekä sosiaalisen median tuleminen osaksi arkipäivää. Näiden pohjalta on strategiaan luotu linjaukset ja keinot tavoitteisiin pääsemiseksi. Lähipoliisitoiminnan strategian toteutumista on seurattu poliisin tulosohjauksen puitteissa. Strategiassa puhutaan jo tietojohdoisesta poliisitoiminnasta, joka on arkipäivää nykyisessä ennalta estävässä poliisin toiminnassa. Lähipoliisitoiminnan strategiassa ei ole vielä kuitenkaan painotettu poliisin erityistoimintaa samalla tavalla kuin ennalta estävän työn tulevissa strategioissa. (Sisäministeriö, 2010.)

3.2 Sisäministeriön laatimat poliisin ennalta estävän toiminnan strategiat

Kuten lähipoliisitoimintaa myös ennalta estävää toimintaa on haluttu jatkuvasti kehittää ja vuonna 2014 julkaistiin ensimmäinen Sisäministeriön julkaisema strategia ennalta estävään toimintaan (Sisäministeriö, 2010). 13.9.2013 aloitti poliisin ennalta estävän toiminnan kokonaisstrategiaa valmisteleva, Sisäministeriön asettama työryhmä, jonka tehtävänä on tehdä ehdotus poliisitoimen ennalta ehkäisevää ja estävää työtä koskevaksi kokonaisstrategiaksi vuosille 2014–2018. Työryhmän ajatuksena oli, että ennalta estävästä toiminnasta tulisi johdetumpaa, organisoidumpaa sekä suunnitelmallisempaa toimintaa kuin se oli aiemmin. Tavoitteiden lisäksi strategiaan on kirjattuna visio: ”Vähemmän rikollisuutta, enemmän turvallisuutta – yhdessä ennakoivasti toimien”. (Sisäministeriö 2014, 2.)

Sisäministeriön 9.11.2017 asettaman työryhmän laatima Enska, Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019-2023, on tällä hetkellä tuorein valtakunnallinen strategia, joka ohjaa poliisin ennalta estävää toimintaa. Strategian tavoitteet ja linjaukset haluttiin aidosti vastaamaan ennalta estävän toiminnan odotuksiin. Strategiassa on kirjattu, mitä ennalta estävän työn poliisissa tulee olla ja sen strategian tavoitteet. Strategiassa on painotettu toiminnan johtamiseen ja organisointiin sekä eri työmuotoihin, joissa ennalta estävää toimintaa toteutetaan. Ennalta

estävän toiminnan kohteet ja strategiset linjaukset ohjaavat sitä, kuinka ennalta estävyyttä tehdään. Strategian toteutumista pyritään myös seuraamaan ja raportoimaan eteenpäin Poliisihallitukselle ja siitä eteenpäin Sisäministeriölle. Strategia on laaja kokonaisuus, jossa painotetaan erityisesti ennalta estävän toiminnan olevan poliisin erityistoimintaa ja, että sitä tulee toteuttaa valtakunnallisesti. Haasteita kuitenkin ennalta estävässä toiminnassa ja sen toteutumisessa ovat resurssit ja asenteet, koska toiminnan tuloksien osittaminen on haasteellista ja vaatii pidempää seurantaa. (Sisäministeriö, 2019, 5.)

Tämänhetkiset ennalta estävän toiminnan tavoitteet uusimmassa strategiassa (vuosille 2019-2023) ovat:

”1. Ennalta estävällä työllä vähentää rikosten ja turvallisuutta heikentävien häiriöiden aiheuttamia taloudellisia ja inhimillisiä kustannuksia ihmisille ja yhteiskunnalle

2. Poliisin ennalta estävän työn tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa ihmisten turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta

3. Poliisin ennalta estävän työn tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa ihmisten luottamusta poliisiin tunnistaen ja ottaen huomioon eri väestöryhmien, vähemmistöjen ja eri ikäryhmien sekä maan eri alueiden erilaiset tarpeet

4. Poliisin ennalta estävän toiminnan tavoitteena on tukea poliisin muita toimintoja erityisosaamisella ja huolehtia siitä, että ennalta estävän toiminnan yhteistyöverkostot ovat hyödynnettävissä myös muussa poliisitoiminnassa”

4 ENNALTA ESTÄVÄ TOIMINTA VANTAALLA

Itä-Uudenmaan poliisilaitoksella ennalta estävä toiminta on laajaa ja poliisilaitoksen alaisuudessa on useita ennalta estävää työtä tekeviä ryhmiä. Vantaalla on erittäin pitkät perinteet lähipoliisitoiminnassa ja se on ajan kuluessa muuttunut osaksi ennalta estävää toimintaa. Tässä luvussa on käsitelty ennalta estävän toimintaa Vantaalla, poliisin viestintää ja muutunutta toimintaympäristöä.

4.1 Vantaan ennalta estävän yksikkö

Itä-Uudellamaalla Vantaan pääpoliisilaitoksen alaisuudessa toimii ennalta estävä yksikkö, joka on jakautunut EET, UHKA ja RAD eli radikalisoituneisiin keskittyvän ryhmän toimintojen kesken. Kyseinen yksikkö on osa operatiivista tuki- ja suunnitteluyksikön tietojohtoista poliisitoimintaa ja komisarion alaisuudessa työskentelee yhteensä kuusitoista konstaapelia. (Sinetti 1/2019.)

Vantaan kaupunki on aloittanut myös kolmivuotisen yhteistyöhankkeen Itä-Uudenmaan poliisin kanssa. Poliisikoordinaattorihankkeen tarkoitus on, että poliisikoordinaattori toimii Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen ja Vantaan kaupungin välisenä yhdyshenkilönä erilaisissa kaupunkiturvallisuutta sekä yleistä järjestystä ja turvallisuutta koskevissa asioissa. Poliisikoordinaattorin toimintaan kuuluu myös asiantuntijuus Vantaan ennalta estävän toiminnan sekä lähipoliisitoiminnan ja kouluturvallisuuteen liittyvissä asioissa. (Vantaa.fi. Luettu 1.12.2019.)

Koska opinnäytetyö on kohdistettu vain Vantaan alueella toimivaan EET-ryhmään, joka toimii alle 18-vuotiaiden kanssa, on keskitytty esittelyssä juuri opinnäytetyöhön haastateltujen konstaapelien työympäristöön. EET-ryhmässä työskentelee tällä hetkellä vakituisesti kolme vanhempaa konstaapelia ja aluejakoa on tehty niin, että Vantaan sisäisesti näillä konstaapelilla on omat nimetyt alueensa, mutta töitä tehdään kuitenkin yhdessä, koska joissakin tilanteissa esimerkiksi työturvallisuus tulee kysymykseen ja on turvallisempaa mennä kahden. Jokaisella konstaapelilla on omalla nimikkoalueellaan tärkeitä yhteistyökontakteja, joille konstaapelit edustavat ennalta estävää toimintaa. Konstaapelit toimivat siis ”kasvoina” toiminnalle. Itä-uudellamaalla toimii myös muita ennalta estävän toiminnan poliiseja samalla tavalla, mutta heidät on myös rajattu pois, koska alueena jo Vantaa on yksistään hyvin laaja ja on paljon erilaisia tehtäviä.

Itä-Uudenmaan alueelle on vähitellen jalkautumassa vuoden 2020 alussa ANKKURI-toiminta, joka on Sisäministeriön strategiassa kirjattu yhdeksi laitosten tavoitteeksi ennalta estävyydessä. Ankkuritoiminnan jalkauttamiseen Itä-Uudenmaan laitoksella vaikuttavat alueen rajat ja niiden eri SOTE-alueet, jolloin täytyy tehdä erinäisiä sopimuksia sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamiseksi Ankkuritoimintaan. (Poliisi.fi. Luettu 1.12.2019.)

Sopimuksen Ankkuri-toiminnan aloittamisesta Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen kanssa ovat 25.11.2019 allekirjoittaneet Järvenpää, Kerava, Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä, Loviisa, Mäntsälä, Pornainen, Porvoo, Sipoo ja Tuusula. Sopimus allekirjoitetaan lähiaikoina lisäksi Askolan, Hyvinkään, Lapinjärven, Nurmijärven ja Vantaan kanssa. (Poliisi.fi. Luettu 1.12.2019).

Koska Ankkuritoiminta on vasta tulossa kyseisen laitoksen alueelle, sen tarkastelua toimintana ei tässä opinnäytetyössä ole mahdollista analysoida tarkemmin. Poliisilaitoksella käymieni keskusteluissa sain tietää, että toiminta aloitetaan samoilla resursseilla, kuin ennalta estävässä toiminnassa tälläkin hetkellä on. Ennen kuin tuleva Ankkuritiimi kokoontuu, poliisin täytyy tehdä oma arviointi siitä kehen Ankkuritiimin kannattaa panostaa, ketkä hyötyvät siitä ja millä aikavälillä, koska kaikkiin ei nykyisillä resursseilla pystytä panostamaan.

4.2 Viestintä Vantaan poliisilaitoksella

Poliisin viestintä on muuttunut kymmenen vuoden aikana yhä enemmän julkisemmaksi ja avoimemmaksi toiminnaksi. Poliisi tuo itsensä lähemmän ihmisiä päivittämällä sosiaalista mediaa ja kertomalla julkisuuteen poliisin toiminnasta. Sosiaalisessa mediassa oleva nettipoliisitoiminta on osa ennalta estävää toimintaa ja poliisi tiedottaa sosiaalisen median kanavista sekä viestinnästään avoimesti omilla nettisivuillaan Poliisi.fi. Poliisin viestintästrategia ohjaa myös poliisin viestintää. Viestintä on määritelty yhdeksi rikosten ja onnettomuuksien ennalta estäväksi menetelmäksi Poliisi 2020 – suunnitelmassa. Poliisilla tulee olla siis ammattitaitoinen viestintäorganisaatio, joka pystyy kehittämään sekä toteuttamaan poliisin viestintää. (Poliisi.fi 2019, 8.12.2019.)

Vantaalla toimiva viestintätiimi on suoraan poliisipäällikön alaisuudessa toimiva ryhmä, jota johtaa esimiehen asemassa viestintäpäällikkö. Viestintäpäällikön lisäksi tiimiin kuuluu viestintäasiantuntija ja viestintäsihteeri. Operatiivisesta tiedottamisesta huolehditaan Poliisilinjalla, sen sektoreilla ja yksiköissä tehtäväjaon mukaisesti. Viestintätiimi tukee tätä toimintaa virka-aikana. Viestinnässä on otettu myös huomioon laitoksen kaksikielisyys ja tiedotteet julkaistaan sen tarpeellisessa laajuudessa tilanne- ja tiedotekohtaisesti sekä suomen että ruotsin kielellä. (Sinetti, Tapola-Rusanen 2019.)

Tilannekeskus ja viestintä julkaisevat tiedotteita ja välittävät tietoa tiedotusvälineille, sosiaalisen median kanaviin sekä poliisin omille internet- sekä Intranetinsivuille henkilökunnan

luettavaksi. Lisäksi sosiaalisessa mediassa toimii noin 40 virkamiestä, jotka päivittävät laitoksen käyttämille kanaville Facebook, Twitter, Instagram, YouTube tai omalla profiilillaan Twitterissä. Poliisin toiminta tulee heidän kauttaan näkyväksi, he kertovat seuraajille somessa onnistumisista, osaamisesta, opastavat ja varoittavat ilmiöistä. Laitoksen sisäistä viestintää tapahtuu pääsääntöisesti poliisin Intranet Sinetissä, sähköpostitse ja kokouksissa. (Sinetti, Tapola-Rusanen 2019.)

Noin kymmenen vuotta sitten sosiaalista mediaa ei juuri ollut käytössä ja matkapuhelimissa ei ollut mahdollisuuksia käyttää sosiaalisen median palveluita, joten muutosta on tapahtunut. Nuorista on puhuttu jo jonkin aikaa niin sanottuna kännykkäsukupolvena tai paremminkin diginatiiveina. Diginatiivit nuoret ovat nuoria, jotka ovat lapsuudestaan asti kasvaneet digitaalisten laitteiden ympäröimänä. Nämä laitteet ovat olleet nuorille arkipäivää ja taas heidän vanhempansa ovat opetelleet niitä käyttämään uusina laitteina, koska niitä ei heidän nuoruudessaan ollut. (Sähköä ilmassa, Joensuu, 14.) Nuoret ovat hyvin nokkelia, mutta myös haavoittuvaisia sosiaalisen median käyttäjiä. Älylaitteiden välityksellä voi pelata, lähettää kuvia ja videoita. Lisäksi nuoren sosiaalinen verkosto ja mahdollisesti harrastukset ovat verkossa. Nuoret hakeutuvat omaan sosiaaliseen tilaansa verkossa. Tätä internetin ja sosiaalisen median käyttöä nuorten keskuudessa on tutkittu muun muassa Jani Merikiven, Päivi Timosen sekä Leena Tuuttilan toimittamassa Sähköä Ilmassa – Näkökulmia verkkoperustaiseen nuorisotyöhön painoksessa. Painos on läpileikkaus nuorten elämästä internetin ja sosiaalisen median käyttäjänä. Teoksen luvussa Nuoret verkossa toimijoina on kuvattu nuorten ja verkon yhteyttä tilana, jonka teknologia nykyään mahdollistaa. Verkko ei siis ole enää vain erillinen asia nyky-yhteiskunnassa vaan kuuluu tiiviisti käyttäjiensä elämään. Nuoret elävät ja seurustelevat internetin välityksellä sekä luovat erilaisia sosiaalisia suhteita sen välityksellä. (Joensuu 2007.)

Koska internetin välityksellä, sosiaalisessa mediassa tapahtuva nuorten välinen kohtaaminen, keskustelu ja toistensa seuraaminen on tullut yhä yleisemmäksi ovat muutkin tahot kuin poliisi on herännyt siihen, että yhä enemmän nuoriin kohdistuvia rikoksia tapahtuu sosiaalisen median kautta, kuin myös nuoret tekevät rikollisiin tekoihin viittaavia tekoja sosiaalisessa mediassa, jopa tietämättään. Asian ymmärtäneitä tahoja ovat esimerkiksi Mannerheimin lastensuojeluliitto ja Väestöliitto. Sosiaalisen median käyttöön tullut myös paljon ohjeita niin aikuisille kuin lapsille ja nuorille. (Väestöliitto.fi 2019, luettu 23.11.2019.)

4.3 Lähipoliisitoiminta Vantaalla 2000-luvun alussa

Vuonna 2008 Ari-Mikko Niemelä on tehnyt päättötyönsä Vantaalla silloin toimineesta lähipoliisitoiminnasta, joka nykyään on osa ennalta estävää toimintaa. Päättötyössä on kuvattu sen hetkisen lähipoliisin toiminta sekä sen rakenne Suomessa, että Vantaalla. Vantaalla lähipoliisitoiminta on ollut alueellista ja Vantaa on vuonna 2008 ollut jaoteltuna viiteen eri alueeseen. Yhdellä alueella työskenteli yhdestä kolmeen poliisia muun poliisityön ohella lähipoliisiryhmän esimiehen alaisuudessa. Omista alueista kerrytettiin tietoa ja luotiin suhteita sidosryhmien kanssa. Lähipoliisitoimintaa ei ohjannut vielä tällöin varsanainen lähipoliisitoiminnan strategia, joka tuli vasta 2010, vaan lähipoliisitoiminta oli silloisen oman nimismiespiirin ohjautuvuuden piirissä. Lähipoliisiryhmässä on vuonna 2008 ollut paljon poliiseja, pienemmillä alueilla, mutta toiminta ei ole ollut päivittäistä erityistoimintaa. Toiminta on ollut 2000-luvun alkupuolella laillisuuskasvatusta ja ns. ”perinteistä” koulupoliisitoimintaa ja kouluille sovittuja vierailuja on pystytty järjestämään enemmän kuin nykyisin. Lähipoliisitoiminnalla oli silloin tarkoitus valistaa nuoria ja tällä tavoin ennalta ehkäistä rikoksia. (Niemelä 2008, 5.)

Niemelän päättötyössä on myös kerrottu tulevasta vuonna 2009 organisaatio uudistuksista, mutta lähipoliisitoiminnan jatkuvuus on nähty selkeänä, koska visiona on ollut, että Suomi olisi Euroopan turvallisin maa vuonna 2014. Niemelän mukaan organisaatioon on tulossa myös rakenteellisia muutoksia, koska kihlakunnista tullaan luopumaan ja poliisien määrää tullaan vähentämään. Jo silloin on nähty, että muutokset tulevat vaikuttamaan lähipoliisin toimintaan, mutta silloin ei ole vielä tiedetty miten. Niemelä on työssään viitannut, että Vantaalla lähipoliisitoiminta tulisi olla tulevaisuudessa paremmin linjattua, koska vuonna 2008 se on ollut omatoimista ja omien päätösten varassa, eli lähipoliisitoiminta ei ollut hyvin johdettua 2000-luvun alkupuolella. (Niemelä, 2008, 9,17-18.)

4.4 Väestönrakenteen muutoksia Vantaalla kymmenen vuoden aikana

Rikostorjunnan tila- selvityshankkeen loppuraportissa on käsitelty inhimillistä ja sosiaalista huono-osaisuutta, joka näkyy erityisesti Uudellamaalla. Vaikka asumispolitiikkaan on pyritty Suomen kaupungeissa vaikuttamaan, on syntynyt raportin mukaan ”köyhyystaskuja”, joiden erityispiirteenä on maahanmuuttajataustaisuus ja matalakoulutustaso. (Rikostorjunnan tila, 2017, 21.) Myös Vantaalla väestönrakenteessa on huomattavissa maahanmuuttajataustaisuutta. Vantaa voidaan jakaa seitsemään suuralueeseen: Aviapoliksen, Hakunilan,

Koivukylän, Korson, Tikkurilan, Kivistön ja Myyrmäen alueet. Tilastokeskuksen arvion mukaan väkiluvun ja vieraskielisten osuus tulee nousemaan näillä alueilla lähitulevaisuudessa. Vantaan kaupungin sivuilta löytyy kaikille näille alueille eriteltynä jokaisen asuinalueen tilastot. Tilastot ovat päivitetty 5.9.2019. (Vantaa.fi. Luettu 31.10.2019.) Näiden tilastojen pohjalta ei voi kuitenkaan todeta onko juuri näillä alueilla rikostorjunnan raportin mukaisia ”köyhyystaskuja”.

Vantaa on pääkaupunkiseudun neljänneksi suurin kaupunki. 1.1.2019 julkaistun Tilastokeskuksen tilaston mukaan, Vantaan kokonaispinta-alue on 240,35 km², asukasluku 228 166 ja Vantaalla puhutaan noin 119 kieltä. Vantaa on tilastojen mukaan kansainvälinen ja nopeasti kasvava kaupunki, jossa sijaitsee myös Lentokenttä. Lentokentälle kulkee vuonna 2015 avattu Kehärata, joka halkaisee Vantaan kulkien Helsingistä lentokentälle ja takasin Helsinkiin. Kehärata on vilkasliikenteinen lentokentän asiakkaiden sekä Vantaan asukkaiden käyttämä julkinen liikennöintireitti. (Vantaa.fi. Luettu 31.10.2019.)

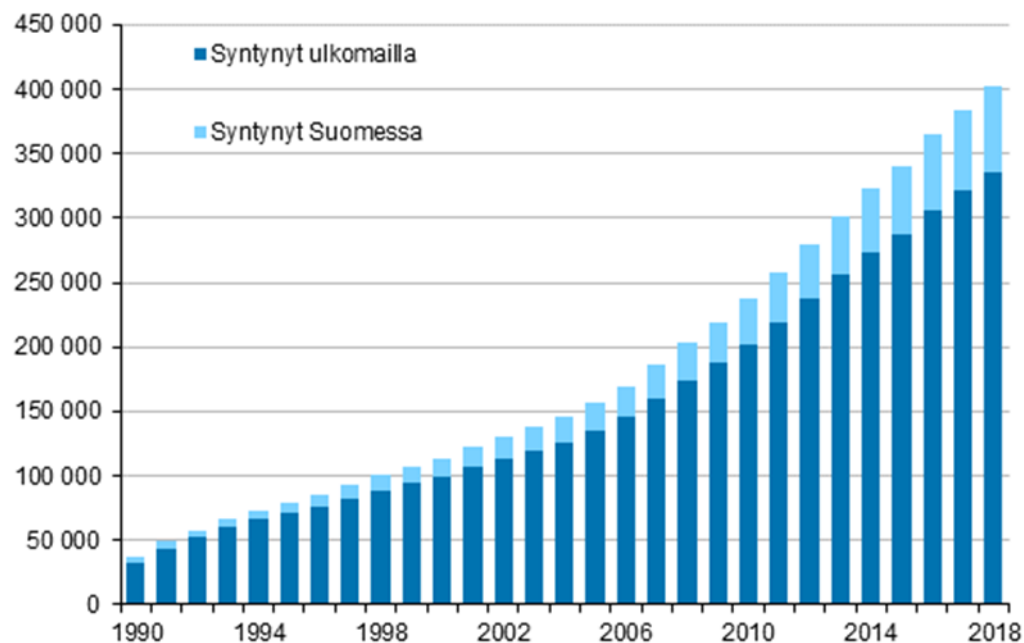
Vantaan kaupungin sivuilta löytyy alkuvuodesta päivitetty tilasto väkiluvuista. Tilastoa on päivitetty jo vuodesta 1970 lähtien ja lähteenä tilastolle on Tilastokeskus. Noin kymmenen vuoden muutos väestössä näkyy tilastoissa väkiluvun ja vieraskielisten osuuden nousussa. Tätä vieraskielisten osuutta ei voi väistää puhuttaessa Vantaasta, koska tilastoja selatessa väestön rakenteesta Vantaalla tuli vastaan useita julkaisuja liittyen juuri Vantaan väestössä lisääntyneisiin vieraskielisiin. Vuonna 2018 Vantaalla oli eniten vieraskielisiä suhteessa väkilukuun. (Vantaa.fi. Luettu 31.10.2019.)

Vuonna 2010 Vantaalla väkiluku on ollut 197 636 henkilöä, joista vieraskielisiä on ollut 17 969 henkilöä eli 9,1 % väestöstä. Vuoteen 2019 asukasluku oli noussut 228 166 ja vieraskielisten osuus (vieraskielisiksi luetaan muut kuin suomen-, ruotsin- tai saamenkieliset) 43 129 eli 18,9 % väestöstä. Ruotsinkieliset olivat tilastossa eritelty ja heidän osuutensa oli 2010 2,9% väestöstä ja 2019 vuoteen luku oli laskenut 2,4%:iin. Hypoteettinen arvio on, että Vantaalla vuonna 2025 väkiluku olisi 254 815 henkilöä. Ikäjakaumaltaan Vantaalla on prosentuaalisesti eniten 25-44 vuotiaita henkilöitä ja sama suhdanne on pätenyt vuodesta 1980 lähtien. Seuraavaksi suurin ikäryhmä on 45-64 vuotiaat ja sen jälkeen tulevat nuoret ja lapset. (Tilastokeskus 19.6.2019.)

Tilastokeskus on julkaissut 29.3.2019, että Suomen väkiluvun kasvu on pienintä sitten 1970-luvun, mutta Vantaa on kasvanut tilastollisesti eniten vuoden 2018 aikana 5139 henkilöllä

jättäen Espoon ja Helsingin taakseen. Tilastokeskus on samassa julkaisussa julkaissut, että Suomen väkiluvusta seitsemän prosenttia on vieraskielisiä (ei suomen-, ruotsin- tai saamenkielisiä) ja heistä viidennes asui 2018 Vantaalla. Vantaalla vieraskielisten osuus oli 19%, Espoossa 17% ja Helsingissä 16%. (Tilastokeskus 29.3.2019.) Tilastokeskus on 19.6.2019 julkaissut myös toisen julkaisun liittyen Suomessa asuvien ulkomaalaisten suhteesta Suomen väkilukuun. Tilastot ovat pysyneet suhteellisen samanlaisena molemmissa tilastoissa. (Tilastokeskus 19.6.2019.)

Alla tilastokeskuksen laatima pylväsdiagrammi. Suomessa vieraskielisten osuus on kaksinkertaistunut kymmenenvuoden aikana ja joka neljäs oppilaista koulussa on ulkomaalaistaustainen ja keski-ikä toisen polven ulkomaalaistaustaisissa on 11 vuotta (Tilastokeskus 19.6.2019).

KUVIO 1. Ulkomaalaistaustaisten määrä Suomessa 1990–2018 (Tilastokeskus)

Vantaan kaupungissa toimii suomenkielisiä peruskouluja yhteensä 41 kappaletta ja 5 ruotsinkielistä peruskoulua. Näissä oppilaitoksissa on luokkia ensimmäisestä luokasta yhdeksänteen luokkaan. Oppilaitokset ovat jaettu vielä kolmeen suuralueeseen; itäinen alue (Hakunila ja Tikkurila), jolla sijaitsee 13 oppilaitosta, koillinen alue (Korso ja Koivukylä), jolla sijaitsee 12 oppilaitosta ja läntinen alue (Kivistö-Aviapolis ja Myyrmäki), jolla sijaitsee 16 oppilaitosta. Lukioita Vantaalla on 5 kappaletta ja Ammattiopisto Varia tuottaa nuorisolle sekä aikuisille opiskelupalveluita. Vantaalla toimii myös nuorisopalveluita viidellä eri alueella. (Vantaa.fi. Luettu 31.10.2019.)

5 TUTKIMUSTEHTÄVÄ

Opinnäytetyössä haluttiin tutkia, miten Vantaalla alle 18-vuotiaiden kanssa toimiva EET-ryhmä toimii. Ennalta estävä toiminta on keskittynyt tietyn ryhmän erityistoiminnaksi ja tarkoitus oli saada tämä työ näkyväksi haastattelujen avulla.

5.1 Haastattelututkimus

Tutkimusmenetelmänä tässä opinnäytetyössä käytettiin kvalitatiivista puolistrukturoitua teemahaastattelua. Haastattelu valikoitui tutkimusmenetelmäksi, koska henkilökohtaisesti halusin itse kerätä tietoa kasvotusten haastateltavien henkilöiden kanssa. Haastattelujen avulla pääsee lähemmäs haastateltavia ja havainnoimaan heidän toimintaansa. Näin voidaan saada syvällisempää tietoa sekä tutkittavasta asiasta että haastateltavasta. Haastattelua voi kuvata myös keskusteluksi, jolla on ennalta päätetty tarkoitus, eli hankkia informaatiota. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 34,42.) Haastattelun etuna on sen joustavuus, koska haastattelussa voidaan tarvittaessa toistaa kysymys tai korjata väärinymmärrys samalla hetkellä. Samanlaista mahdollisuutta ei ole esimerkiksi kirjeitse suoritettavalla kyselyllä. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 73.) Haastatteluun laaditut teemat (Liite 1.) olivat haastattelua ohjaavia, mutta haastateltava sai itse kertoa aiheesta vapaamuotoisesti ja haastattelut olivat kaikki ainutlaatuisia henkilöiden omia kokemuksia työstään. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 47.) Haastattelussa teema-alueet olivat pääasiassa kaikille haastateltaville samat, mutta ne toimivat vain runkona ja haastattelussa oli mahdollisuus saada teeman ulkopuoleltakin tietoa, mikäli haastateltava halusi itse lähteä kertomaan jotain tietoa mitä ei suoranaisesti ollut kysytty. Haastatteluista puuttui siis strukturoidulle lomakehaastattelulle tyypillinen tarkka muoto ja järjestys, mutta se ei ollut kuitenkaan täysin vapaa niin kuin syvähaastattelussa voisi olla. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 48.) Haastattelua suorittaessa ja aktiivisena kuuntelijana pystyi haastattelun lomassa poimimaan myös joitakin uusia teemoja, joita haastateltava itse tarjosi omalla vastauksellaan (Hirsjärvi & Hurme 2000, 103).

5.2 Haastateltavat ja teemat

Suunnitellessani haastattelua, oli kartoitettava ne henkilöt, jotka osaavat kertoa juuri tutkittavasta aiheesta. Itä-Uudenmaan laitoksen sisältä henkilöt kuitenkin löytyivät ilman

suurempia ponnisteluja. Haastattelututkimukseen osallistui ennalta estävän toiminnan ryhmästä kolme vanhempaa konstaapelia, joiden haastattelut on nimetty H1, H2 ja H3. Kaikilla haastateltavilla on poliisissa työskentelystä noin kymmenen vuoden kokemus taustallaan. He ovat toimineet niin lähipoliisina kuin ennalta estävässä toiminnassa Vantaan alueella, joten he soveltuivat hyvin haastateltaviksi. Haastattelu H1 suoritettiin tammikuussa 2019, haastattelut H2 ja H3 syyskuussa 2019. Haastattelun teemat ovat opinnäytetyössä liitteenä, (Liite 1.).

Haastattelujen vastaukset kirjattiin suoraan kirjallisesti ylös. Toisena vaihtoehtona olisi voinut käyttää nauhoitusta, koska haastattelujen tallentaminen on jollain muotoa välttämätöntä jatkon kannalta (Hirsjärvi & Hurme 2000, 75). Vastakset haastattelussa pystyi kuitenkin kirjaamaan ylös hyvin ja samalla pystyi kirjaamaan haastateltavien omia ajatuksia. Haastattelut järjestettiin Vantaan poliisilaitoksen tiloissa haastateltavien työaikana, jossa ennalta estävän toiminnan henkilökunta normaalistikin työskentelee ja häiriötekijät pyrittiin sulkemaan pois mahdollisten keskeytysten minimoimiseksi. Haastattelu edellyttää kuitenkin hyvää kontaktia haastateltavan ja haastattelijan kesken, joten paikan, jossa haastattelu suoritetaan, pitäisi olla haastateltavalle luonnollinen, turvallinen ja mahdollisimman häiriötön (Hirsjärvi & Hurme 2000, 74). Keskeytyksiä kuitenkin tuli jokaisen haastattelun aikana, josta pystyi havainnoimaan Vantaan konstaapelien olevan työllistettyjä, mutta samaan aikaan motivoituneita omaan työhönsä. Heillä on selkeä halu olla tavoitettavissa työaikaan ja ottaa asioita hoitaakseen. Haastattelujen kesto oli kaikkien kohdalla noin tunti.

Koska opinnäytetyö on julkinen tuli ongelmaksi haastatteluissa saatu informaatio, joka ei ole vielä täysin julkista tietoa. Haastatteluja tulee käydä läpi tarkoin ennen kuin niitä kirjaa haastattelujen tuloksiin. Tämän vuoksi joitakin haastatteluissa saaduista tiedoista on poistettu. Haastattelut olivat kirjattu jo valmiiksi auki haastattelun yhteydessä, joten niitä ei enää tarvinnut erikseen litteroida nauhoitusvälineeltä (Hirsjärvi & Hurme 2000, 138). Haastatteluissa kirjattua tekstiä ja informaatiota oli paljon luettavaksi ja analysoitavaksi. Haastatteluja analysoidessa oli eriteltävä sieltä tiedot, joita ei voi käyttää julkisessa opinnäytetyössä. Jottei haastattelujen raportoinneista tulisi liian pitkiä, oli haastatteluissa saatu aineisto tiivistettävä raportointivaiheessa (Hirsjärvi & Hurme 2000, 146-147). Haastatteluissa saatua informaatiota on myös yhdistelty tuloksiin raportoidessa, koska niistä löytyi tema-alueittain paljon yhdenmukaisuutta (Hirsjärvi & Hurme 2000, 149).

Viestintä ja sosiaalisen median käyttö on kiinteänä osana nykyaikaista poliisitoimintaa myös Itä-Uudenmaan poliisilaitoksella. Laitos hoitaa toimialaansa ja toiminta-alueeseen liittyvää viestintää ja viestinnällä on tärkeä osa ennalta estävässä toiminnassa. Ulkoinen viestintä tuo poliisia lähemmäs kansalaisia ja sosiaalinen media on tullut esimerkiksi poliisin ja nuorten kohtauspaikaksi. Opinnäytetyöhön halusin pyytää haastattelun vielä Itä-Uudenmaan poliisilaitoksella työskentelevien poliisien lisäksi viestinnän asiantuntijalta, H4. Halusin haastattelussa tarkentaa kuinka poliisin viestintä on muuttunut viimeisen vuosikymmenen aikana. Viestinnässä työskentelevät henkilöt toimivat tällä toiminta-alueella ajantasaisesti ja tietävät viestinnän muutokset parhaiten. Haastattelu oli kaikista helpoin ja nopein pyytää sähköpostitse. Aikaa haastateltavalla oli myös paneutua kysymyksiin ja vastata niihin mahdollisimman kattavasti. Kirjallisesti tehdystä haastattelusta jäi kuitenkin pois haastattelun tuoma joustavuus sekä kontakti haastateltavaan. Haastateltavalle osoitetut teemat olivat kohdenettu suoraan viestintään, sen nykyhetkeen, kehitykseen kymmenessä vuodessa sekä tulevaisuuteen. Haastattelussa saatu informaatio oli kattavaa kokonaisuudessaan, ajantasaista ja antoi hyvän kuvan, miten viestintä on kehittynyt kymmenessä vuodessa. Haastattelua voi kuvata lomakehaastatteluksi ja haastattelun kysymykset olivat suhteellisen avoimia, mutta niillä oli tarkka muoto ja järjestys. Haastattelun tuloksia purkaessa ja analysoidessa opinnäytetyöhön, olivat tässä sähköpostitse tehdyssä haastattelussa olleet kysymykset jo teema-alueittain. Aineisto tuli vielä ennen tuloksiin kirjoitusta tarkastella siitä kulmasta onko kaikki tieto juuri opinnäytteen kannalta relevanttia ja tarpeellista, koska tietoa oli kattavasti. (Hirsjärvi, Hurme 42,44,141,146.)

Opinnäytetyössä käsitellään ajallisesti vuodesta 2008 eteenpäin tapahtuneita muutoksia, eli noin reilun kymmenen vuoden ajalta. Tarkoituksena on selvittää, miksi lähipoliisitoiminta ei toimi enää Vantaalla niin kuin vuonna 2008 ja miten siitä on tullut osa laajempaa kokonaisuutta - ennalta estävää toimintaa. Nykypäiväinen toiminta vaikuttaa olevan nyt enemmän muutakin kuin perinteisesti tunnettua lähipoliisien pinssien jakamista kouluvierailuilla.

Opinnäytetyössä tarkastellaan seuraavia asioita:

- Miten lähipoliisitoiminta on muuttunut kymmenen vuoden aikana?
- Miten viestintä liittyy ennalta estävään toimintaan?

6 TULOKSET

Haastattelut ovat koottu tässä luvussa yhteen ja kirjattu auki teemoittain, joita esiintyi kaikissa haastatteluissa. Tietyistä haastatteluista on tuotu esiin vastauksia, joita juuri siinä haastattelussa on erikseen painotettu. Haastattelu H1 oli haastatteluista laajin ja monipuolisin.

6.1 Toimintaympäristön muutos

Vantaalla haastatellut vanhemmat konstaapelit ovat havainneet kymmenen vuoden aikana muutoksia ennalta estävässä toiminnassa, varsinkin EET eriyttäminen omaksi erityistoiminnakseen valvonta- ja hälytyssektorin toimesta on ollut selvä muutos. Toimintaympäristö on siis muuttunut haastattelujen mukaan ja esimerkiksi Vantaan väestön kasvu, internet, älypuhelimet ja sosiaalinen media ovat tulleet myös osaksi ennalta estävän poliisin arkea. Huumeet ja niiden kokeilu, syrjäytyminen ja sen aiheuttama oireilu puolestaan ovat poliisin toiminnassa haastavia ennalta ehkäistä. Haastattelujen mukaan nuoren toiminta-alue on laajentunut kymmenessä vuodessa kodin ja koulun väliltä sosiaaliseen mediaan ja sitä kautta se vaikuttaa myös poliisin toimintakenttään.

Haastattelussa (H2) tulivat esiin myös ne nuoret, jotka ovat toisen sukupolven maahanmuuttajia. Vantaan väestön rakenne on muuttunut kansainvälisemmäksi kymmenessä vuodessa ja se näkyy ”asiakaskunnassakin”. Nuoret, joilla on maahanmuuttajataustainen perhe voivat oireilla myös monin tavoin ja olla EET kanssa tekemisissä rikosten tai rikollisten tekojen myötä. Vantaa on kymmenessä vuodessa Tilastokeskuksen raporttien mukaan kansainvälistynyt ja väestön kasvua on tapahtunut vuosittain (Vantaa.fi. Luettu 31.10.2019).

Haastattelussaan (H1) kertoi, että poliisi puhuttelee nykyään kaikille alle 15-vuotiaat ensikertalaiset, esimerkiksi huumeiden käytöstä tai hallussapidosta kiinni jääneen nuoren. Ennen tällaiset puhuttelut hoiti syyttäjä, joten toimintaa poliisille on tullut lisää. Haastateltava (H1) kertoi, että puhutusten suhteen täytyy tehdä arviointia, kuka soveltuu puhutteluun ja kuka ei, koska kaikkiin ei voida vaikuttaa haastatteluilla vaan täytyy tehdä muita toimenpiteitä. Huumeiden käyttöä lapsilla ja nuorilla on tutkittu esimerkiksi Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tekemässä Kouluterveyskyselyssä 2019, jonka tuloksena kannabismyönteisyys on lisääntynyt lasten ja nuorten keskuudessa. (THL: Kouluterveyskysely 2019, luettu 10.12.2019.)

6.2 Toiminta yhteistyötahojen kanssa

Näkyvimpänä muotona EET:ssa Vantaalla on yhteistyötahojen kanssa toimiminen, jonka toteuttaminen ei kuitenkaan enää vastaa samanlaista lähi- ja korttelipoliisitoimintaa, kuin esimerkiksi 2008 Niemelän päättötyössä kuvattu lähipoliisitoiminta on ollut. Lähipoliisityöllä on pitkät perinteet Vantaalla ja haastateltavat ovat toimineet aiemmin virkaurallaan lähipoliiseina oman muun työnsä ohella. ”Lähipoliiseiksi voitiin vaan nimittää oman toimintansa ohelle, muttei se ollut samalla tavalla johdettua kuin nykyään, se ei ollut poliisin erikoistoimintaa.” (H1).

Opinnäytetyöhön haastateltujen konstaapelien mukaan ennalta estävä poliisitoiminta on edelleen vahvasti paikallisten yhteisöjen kanssa työskentelyä kuten koulujen ja päiväkotien. Näiden tahojen kanssa työskentely lisää poliisin tietoisuutta muuttuvasta ympäristöstä sekä yhteistyötahojen kanssa muodostetut suhteet usean vuoden aikana ovat luottamuksellisia. Yhteistyötahoina esimerkiksi koulu, voi tuoda tutulle poliisille huolensa esille luottaen siihen, että heidän huolensa otetaan vakavasti ja koulut saavat apua tarvittaessa viranomaiselta. Koulut pitävät hyvin paljon tietoa itsellään eivätkä välttämättä osaa tai uskalla lähteä heti kertomaan koulussa huolestuttavasta ilmiöstä tai oppilaasta. Useiden vuosien tuttavuus ja yhteistyö EET poliisin kanssa on madaltanut kynnystä lähteä kertomaan kyseisistä vakavista tilanteista koulussa. Poliisilaitosten välistä tietojen vaihtoa ja yhteistyötä pidetään haastateltavien mielestä myös tärkeänä sidosryhmätoiminnan ohella (H1, H2.)

Hyvää viranomaisyhteistyötä ja tiedon jakamista kaikkien osapuolten kesken, pidettiin haastateltavan (H1) mielestä tärkeänä, koska jakamatonta tietoa ei ole silloin kaikkien käytössä ja se ei ole silloin tietojohtoista poliisitoimintaa. Tässä haastattelussa tuotiin ilmi, että poliisin tiedustelujärjestelmään POTI:n kirjataan kaikki havaintotiedot juuri tämän vuoksi, mutta harmillista on, ettei esimerkiksi Helsingin poliisilaitoksella käytetä samaa menetelmää. Tällöin tiedon kulku hidastuu ja katkeaa (H1.) POTI mahdollistaa poliisille tietojen kirjaamisen, keräämisen, käsittelyn ja hakemisen yhdessä paikassa, jolloin laitosten välistä tiedonvaihtoa pystytään parantamaan. (Poliisin tiedote 19.12.2018).

Haastattelussaan (H1) kertoi, että Vantaalla on myös nimetyt nuorten syyttäjät, joiden kanssa ennalta estävän toiminnan poliisit ja tutkinnanjohtaja järjestävät palaverin noin kahden viikon välein. Näihin palavereihin on kerätty viimeiseltä kahdelta viikolta tulleita

rikosilmoituksia ja ne käsitellään yhteistyössä. Haastattelun (H1) mukaan ennalta estävän toiminnan poliisit toimivat linkkinä nuoren maailmaan. Jos nuorella on jo taustallaan sellaisia rikollisia tekoja tai muuten elämän hallinta on selvästi heikentynyt, ei poliisin puhuttelesta ole välttämättä enää hyötyä. Tämän palaverin tarkoitus on saada mahdollisimman nopeasti puututtua nuoren elämään ja saada mahdolliseen rikolliseen toimintaan katkaistua.

Yksi haastatelluista poliiseista (H1) kertoi omassa haastattelussaan koulujen ja sosiaalityöntekijöiden kanssa tapahtuvasta tietojen vaihdosta. Ennalta estävän toiminnan poliisit keräävät paljon tietoa nuorista, mikäli nuori joutuu poliisin kanssa tekemisiin. Sosiaalityöntekijät, joiden kanssa myös samat nuoret mahdollisesti ovat tekemisissä eivät saa samaa tietoa mikä poliisilla on käytössään, ellei poliisi tuo asiaa sosiaalityöntekijöiden tietoon. Tämän muotoinen poliisin ja sosiaalityöntekijöiden yhteistyötoiminta ei ole laissa erikseen määrättyä toimintaa, mutta haastateltavan mukaan tällaisella toiminnalla saa paljon kokonaisvaltaisempaa hyötyä nuoren elämää koskevissa päätöksissä. Sosiaalityöntekijöillä ja poliisilla olisi tällöin samanlainen kokonaiskuva nuoren tilanteesta. Haastateltava poliisi (H1) kertoi myös tulevaisuudessa menevänsä erääseen Vantaalaiseen kouluun pitämään koulun henkilökunnalle koulutusta, siitä kuinka toimia, kun kohtaa nuoren, joka oireilee eritavoin ja on syytä epäillä mahdollisesta huumausaineiden käytöstä. Haastateltava kertoi myös osallistuvansa erään koulun vanhempainiltaan. Vanhempainillassa käsitellään nuorten päihteiden käyttöä aiemmin tehdyn kyselyn perusteella ja poliisin kartoittaman tiedon avulla. Vanhemmille kerrotaan vanhempainillassa päihdetutkimuksen tuloksia ja jaetaan tietoa yleisellä tasolla nuorten elämästä tietynä ikävuotena. Vanhempia halutaan herätellä siihen, että nuoren elämästä tulee olla kiinnostunut.

Sidosryhmien ja yhteistyötahojen kanssa tehdään tiiviisti yhteistyötä, koska ne koetaan tärkeiksi ennalta estävän toiminnan kannalta. Myös Sisäministeriön julkaisemassa ENSKA – Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019-2023, on todettu, että mikäli poliisi menettää yhteyden ihmisiin ja paikallisiin yhteisöihin ja luottamus poliisiin heikkenee, vaikeuttaa se näin poliisin toimintaan ennalta ehkäisevässä toiminnassa (Sisäministeriö 2019, 6).

Katja Nissisen opinnäytetyössä on käsitelty myös sidosryhmäyhteistyötä, koska se oli opinnäytetyöhön tehdyssä tutkimuksessa noussut keskiöön. Nissisen tutkimukseen oli vastattu eri poliisilaitoksista (n=52) ja noin 84,5% kertoi tekevänsä sidosryhmäyhteistyötä. Seuraavana tuloksissa tuli moniviranomaisyhteistyö. Vantaan ennalta estävän toiminnan vastaukset yhteistyötoiminnasta ovat saman suuntaisia Nissisen tulosten kanssa. (Nissinen 2018, 47.)

6.3 Resurssit

Haastatteluissa jokaisen haastateltavan kohdalla tuli ilmi resurssit ja niiden niukkuus suhteessa työmäärään. Ennalta estävää toimintaa kuvattiin näillä nykyhetkisillä resursseilla ”tulipalojen sammutteluksi”, koska kaikkeen ei pystytä reagoimaan, mutta kiireellisimpiin täytyy reagoida nopeasti. Yhden poliisin haastattelussa (H3) pureuduttiin erikseen Sisäministeriön laatimaan kuvaukseen mitä ennalta estävän toiminnan tulisi olla. Ilmoille heräsi kysymys, onko Vantaalla heidän tämänhetkinen ennalta estävä toiminta juuri tämän määritelmän mukainen näillä resursseilla. Haastateltava (H3) toi ilmi huolen siitä, että ennalta estävyyttä ei ehditä tekemään niin hyvin kuin haluttaisiin. Oireiluun pystytään reagoimaan ja mahdollisesti nuoren seuraavia rikoksia pystytään torjumaan, mutta silloin on jo mahdollisesti epäonnistuttu estämään jo se ensimmäinen rikos.

Kaikkien haastatteluissa tuli esille, että nuorille tehtävät puhuttelut vievät oman aikansa EET-ryhmän poliiseilta ja niitä ei tehty poliisin toimesta kymmenen vuotta sitten ollenkaan. Niitä ei tosin ollut silloin samaisessa määrin kuin nykyään. Nyt Vantaalla puhutetaan haastattelujen mukaan keskimäärin noin viisi nuorta viikossa. Puhutukset ovat keskenään erilaisia ja niihin ei välttämättä osallistu sosiaalityöntekijä ollenkaan. Nykyisin sosiaalipuolelle tehdään ilmoitus ja annetaan mahdollisuus osallistua puhutuksiin, mutta Ankkuritoiminnan alkaessa sosiaalityöntekijä osallistuu lakisääteisesti kaikkiin tapaamisiin.

Haastateltava (H1) koki myös, että viranomaisten tiedonvaihto on erittäin tärkeässä osassa, jotta toiminta on laadukasta. Ennalta estävä toiminta pyrkii myös tukemaan tutkintaa tarvittaessa jakamalla tietoa tutkittavana olevista rikoksista. ”Laillisuuskasvatus kuuluu kaikille!” (H1).

Tuleva Ankkuritoiminta ei ole näkynyt vielä resurssien lisäämisenä opinnäytteeseen haastateltujen poliisien mukaan, joten sitä aloitetaan laitoksella pyörittämään olemassa olevin resurssein. Tämä johtaa priorisointiin ja siihen, ettei kaikkeen voida puuttua ja on tehtävä ratkaisu, kenet otetaan ankkuriin ja ketä ei. Myös sosiaali- ja terveystalvelujen toimintarajat ovat haasteelliset ja on toivottavaa, että näiden palvelujen tuottajat saadaan mukaan toimintaan saumattomasti

Haastateltavien mukaan myös nuorten massatapahtumat ovat hyvä esimerkki, joista Vantaan ennalta estävä toiminta on joutunut suureksi osaksi luopumaan resurssien niukkuuden vuoksi

ja toimintaa on pyritty kehittämään niin, että viestintää painotetaan sosiaaliseen mediaan kaikkien saataville. Muutamia vuosia sitten poliisit tavoittivat vielä Vantaan koulujen kaikki kuudesluokkalaiset yhteisessä tapahtumassa ja pystyivät antamaan informaatiota muun muassa päihteistä ja rikoksista. Nykyään sellaiselle massatapahtuman järjestämiselle ei ole haastattelujen perusteella aikaa, vaikkakin tarvetta olisi.

Resurssikysymykseen kommentoitiin kuitenkin haastateltavan poliisin (H1) toimesta, että vaikka resurssija on niukasti, on Vantaan poliisilaitoksen ennalta estävä toiminta rakentunut jo varhaisessa vaiheessa niin omaksi erityistoiminnakseen, että se on laadukasta ja edellä verraten monien poliisilaitosten toimintaan, joissa EET ei ole vielä eriytynyt selvästi omaksi ryhmäkseen.

Myös Sisäministeriön julkaisemassa ENSKA – Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019-2023, on mainittu, että ennalta estävän työn yksi haaste on resurssit, koska on vaikea osoittaa ennalta estävän työn tuloksellisuutta. Tulokset eivät tapahdu hetkessä vaan vaativat pitkäjänteistä seuraamista. (Sisäministeriö, 2019, 5.)

6.4 Sosiaalinen media

Haastateltavat ovat huomanneet, että nuorilla on käytössään paljon internetin mahdollistamia sovelluksia, jonne nuoret voivat lähettää muille nuorille viestejä ”nimettömänä”. Nuoren elämä pohjautuu enemmän sosiaaliseen mediaan ja siellä erilaisiin ryhmiin. Nuoret hakevat ryhmiä, joissa ovat mukana ja heidän aamunsa alkaa toivottamalla hyvää huomenta ja illalla toivotetaan hyvät yöt. Ei sovi unohtaa, että ryhmäytyminen luo myös negatiivisia ilmiöitä, joiden vuoksi tarvitaan joskus myös poliisin puuttumista. Sovelluksien välityksellä voidaan ryhmäytymisen lisäksi kiusata, uhkailla tai jakaa kuvia kiusaamistarkoituksessa. (H3.)

Haastatteluissa nostettiin esille yhteiskunnallisesti vakava aihe, joka kertoo ehkä jotain nuorten käyttäytymisestä sosiaalisessa mediassa. Erilaisissa sovelluksissa nimettömänä nuori voi uhata esimerkiksi kouluampumisella ajatellen sitä ”hyvänä pilana”. Nuori mahdollisesti luulee, että nimettömänä hän on jotenkin suojassa eikä tule ymmärtäneeksi sitä, että esimerkiksi Snapchatissa tehty uhkaus voi päätyä poliisin tietoisuuteen. Ilmoituksen koulu-uhasta voi tehdä opettaja tai oppilas. Tällaisen uhkauksen tullessa poliisin tietoon, alkavat poliisin omat tiedonhankintaan ja oppilaiden turvaamiseen liittyvät toimet. Toimintaa ohjaa uhkauksen ajalliseen toteuttamiseen liittyvä kiireellisyys ja se, miten uhkaus aiotaan toteuttaa.

Haastateltavat olivat yksimielisiä siitä, että jokaiseen kouluun liittyvään uhkukseen tulee suhtautua samalla vakavuudella ja intensiteetillä, koska ikinä ei voi olla varma, milloin se on pilaa ja milloin ei. ”Meillä selvitetään viikoittain koulu-uhkiin liittyviä ilmoituksia, joissa epäilty on alle 18-vuotias.” (H1.)

Poliisin Intranetissä Sinetissä julkaisemassa tiedotteessa ennalta estävän toiminnan kuvauksessa poliisien yhteistyön merkityksestä akuutteihin tilanteisiin puuttumisesta on kuvattu seuraavasti:

Toisinaan uhkatilanteet ovat sen luonteisia, että kentän partiot joutuvat akuuttisesti hakemaan henkilön kiinniotettuna poliisiasemalle Vasta tämän jälkeen käynnistyy ns. ennalta estävä osuus ja tietenkin samanaikaisesti myös tutkijat suorittavat esitutkintaa. (Sinetti 1/2019).

6.5 Viestintä

Haastatteluissa tuotiin esiin myös poliisilaitoksella tapahtuva viestintä, joka on lisääntynyt vuosien aikana. Viestintä on arkipäivää nykyisessä poliisitoiminnassa ja poliisista viestitään niin ulospäin tiedotteina julkisuuteen kuin myös poliisin sisällä henkilöstön sisäisessä tiedotuksessa. Poliisin sisäisestä viestinnästä tulee mainita Sinetti, jossa on koko hallintoa koskevaa viestintää ja viestintä on vilkasta. EET ryhmästä halutaan myös viestiä henkilöstön sisäisesti poliisin käyttämään Sinettiin muutoksista ja tuoda toimintaansa muulle henkilöstölle julki. Poliisien haastatteluissa tuotiin ilmi, etteivät kaikki henkilöstössä aivan tiedä tai ymmärrä täysin mitä ennalta estävä toiminta nykypäivänä Vantaalla on, joten muutoksia on hyvä tuoda julkisesti esiin ja informoida muita laitoksella toimijoita.

Poliisin viestintä on viestintäasiantuntijan haastateltavan (H4) mukaan ollut kymmenen vuoden aikana mullistavaa ja historiansa suurinta ja sitä voisi kuvailla sanalla avoimuus. Tärkeimpiä muutoksia kymmenen vuoden aikana ovat olleet ulkoisen viestinnän parantaminen, viestintähenkilöstön lisääminen, henkilökunnan mahdollisuus poliisissa viestiä, Tosi-TV-sarjat, internetsivut sekä työyhteisön sisäinen viestintä. Viestintä on siis muutakin kuin perinteinen rikosasioista tiedottaminen. ”Viestintä on siis muuttunut kymmenessä vuodessa yhdensuuntaisesta tiedottamisesta moniulotteisemmaksi, nopeaksi ja tehokkaaksi.” (H4.) Nämä tulokset ovat samassa linjassa, kuin poliisin omilla nettisivuillaan kirjoittamassaan

julkaisussa, että tulevaisuudessa viestintään tullaan painottamaan enemmän ja poliisilla on oltava ammattitaitoinen henkilökunta tukemassa poliisin viestintää. (Poliisi.fi, 8.12.2019.)

Suomen poliisi on ollut viranomaisviestinnässä edelläkävijä ja ottanut haltuun sosiaalisen median. Esimerkiksi poliisin kriisiviestinnän ensisijainen tiedotusväline on Twitter. Opin- näytetyöhön haastateltu vanhempi konstaapeli (H1), kertoi omasta Twitter- päivittämisestään, joka oli saanut paljon seuraajia. Muut haastateltavat eivät olleet kokeilleet samanlaista päivittämistä. Tapahtumana oli eräs nuorten massatapahtuma, jossa nuoret olivat käyttäneet runsaasti alkoholia. Paikalla oli ollut paljon poliiseja ja sosiaalityöntekijöitä. Konstaapeli oli twiitannut tapahtumasta ja sen kulusta tasaisesti. Twiittauksen tavoitteena oli herättää muun muassa vanhemmat omien lastensa alkoholin käytön suhteen, tuoda julki millaista tapahtumassa on, kuinka paljon nuoria on kokoontunut yhteen sekä alkoholin kulutuksesta ja käyttäytymisestä tiedottaminen. Twiittailu oli ollut haastateltavan (H1) mukaan hyvä kokemus ja sellaista pitäisi jatkaa, mikäli siihen on mahdollisuuksia sekä resursseja.

Sosiaalisessa mediassa kohdataan matalammalla kynnyksellä, tiedotetaan ja tavoitetaan laajasti sosiaalisen median käyttäjiä. Hyvin usealla on käytössään nykyään älypuhelin, jonka avulla sosiaalisen median käyttäminen on hyvin helppoa. Poliisi voi esimerkiksi tiedottaa rikokseen liittyvistä havaintopyynnöistä tai kadonneisiin henkilöihin liittyvistä asioita, jolloin kansalaisten tekemät havainnot voidaan kertoa sosiaalisen median kautta ja julkaisu voi tavoittaa yli miljoona suomalaista. Ennalta estävän toiminnan näkökulmasta Facebook ja Instagram ovat tärkeimpiä poliisin käyttämiä kanavia viestinnän haastattelun mukaan. (H4.)

Poliisin käyttämä TUVE-ympäristö luo omat hankaluutensa uusien viestintämahdollisuuksien kehittämiseksi. Toki myös työntekijät tarvitsisivat uusia työvälineitä kuten älypuhelimia, erilaisten viestimisympäristöjen toteuttamiselle ja kokeilulle. ”Diginatiivi Z-sukupolvi on jo tullut työelämään ja luotan siihen, että heidän myötään digitaalisten palveluiden ja viestinnän hyödyntäminen tulee entistä luontevammaksi osaksi poliisityön arkea.” (H4.)

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyöhön haluttiin selvittää, kuinka lähipoliisitoiminta on muuttunut Vantaalla kymmenen vuoden aikana. Tulosten mukaan Vantaan lähipoliisitoiminnan rakenne hieman reilun kymmenen vuotta sitten oli henkilöstön määrän, alueiden sekä toiminnan suhteen hyvin erilaista. Lähipoliisitoiminta on eriytynyt osaksi poliisin erityistoimintaa - ennalta estävää

toimintaa ja ennalta estävän toiminnan poliisit työskentelevät eriyttynään ryhmänään Vantaalla, mutta läheisesti tutkinnan sekä valvonta- ja hälytyssektorin poliisien kanssa. Ennalta estävä toiminta on tietojohdoista toimintaa, jonka tarkoituksena on hankkia tietoa, analysoida sitä ja hyödyntää rikosten ennalta estämisessä. Tietojen keräämiseen poliisilla on käytössään tietojärjestelmä POTI.

Niemelän päättötyössä oli esitetty vuonna 2008, että lähipoliisitoiminnan yksi kulmakivistä on yhteistyötahojen kanssa toimiminen ja näin tiedon kartuttaminen ympäröivästä tilanteesta. Lähipoliisitoimintaa tehtiin oman virkatoimen ohella eikä se ollut jokapäiväistä erityistoimintaa. (Niemelä 2008) Lähipoliisitoimintaa alkoi ohjata ensimmäinen strategia vuonna 2010.

Tulosten mukaan toimintaympäristön muutoksen lisäksi myös toiminta yhteistyötahojen kanssa on lisääntynyt sekä monipuolistunut. Haastateltavan ryhmän tärkeimmiksi yhteistyötahoiksi nousivat koulut ja sosiaaliviranomaiset, mutta myös muut viranomaiset. Yhteistyötahojen kanssa suunnitelmallinen tiedon vaihto koettiin tärkeäksi ja se on osa nykyaikaista tietojohdoista poliisitoimintaa. Ankkuritoiminta on suunniteltu jalkautettavaksi Vantaalle vuoden 2020 vuoden aikana. Se on Sisäministeriön ENSKA:ssa ohjeistettu jalkautettavaksi kaikkiin laitoksiin, koska sille koetaan tarvetta (Sisäministeriö, 2019). Ankkurissa toteutuu moniammatillinen yhteistyö, mutta toiminnan toteutukseen Itä-Uudellamaalla vaikuttavat SOTE ja sen jakamat alueet. Opinnäytetyön tuloksissa on lisäksi käsitelty toimintaympäristön muutoksina väestön rakennetta siltä osin, että toisen polven maahanmuuttajat näkyvät myös EET asiakkaina. Nuorten elämään osaksi tullut sosiaalinen media ja viestintä ovat myös näkyneet tuloksissa toimintaympäristön muutoksena.

Ennalta estävän toiminnan ryhmän resurssit ovat tuloksien mukaan koettu vähäisiksi verraten siihen työmäärään, joka heillä on käsiteltävänä. Uusia tapauksia tulee ja edellisiä vielä selvitellään ja toiminta on monimuotoisempaa kuin kymmenen vuotta sitten. Tämän vuoksi perinteistä laillisuuskasvatusta ja lähipoliisitoimintaa ei enää pystytä tekemään. Nuorten valistaminen tapahtumien kautta on vähäisempää kuin ennen. Nyt pystytään puuttumaan vain niihin tapahtuneisiin rikollisiin tekoihin tai rikoksiin, mutta mahdollisesti pystytään estämään seuraavat ja tarjoamaan apua tulevaisuuteen liittyen. Poliisin toimintaan on myös tullut lisää toimintaa, joihin ei ole huomioitu resursseja. Esimerkiksi Ankkuri toiminta ja nykyään EET-ryhmän poliisit pitävät puhutteluja nuorille, alle 15-vuotiaille, jotka ovat ensikertaa tehneet rikollisen teon. Ennen nämä puhuttelut hoiti syyttäjä. Näitä puhutteluja pidetään

muun muassa nuorille, jotka ovat jääneet kiinni huumeiden käytöstä tai hallussapidosta. Nuorten keskuudessa kannabismyönteisyys näkyy Terveiden ja hyvinvoinninlaitoksen vuonna 2018 tekemän tutkimuksen mukaan. Väestökyselyssä kannabiksen käyttö oli nousussa kaikissa ikäryhmissä, mutta nuorimman tutkimusryhmän, 15-24-vuotiaiden keskuudessa tulos oli pysynyt vuoden 2014 tuntumassa. (THL 2018, luettu 4.12.2019.) Valtakunnallisen koulujen terveystutkimukseen vastanneista 8. ja 9. luokkalaisista yhdeksän prosenttia oli vastannut kokeilleensa kannabista vähintään kerran. Pojat olivat kokeilleet kannabista tyttöjä enemmän. (THL: Kouluterveystutkimus 2019, luettu 10.12.2019.)

Poliisin viestintään ja sosiaaliseen mediaan liittyvissä tuloksissa nousivat esille poliisin sisäinen ja ulkoinen viestintä sekä sosiaalisen median kautta tapahtuva viestintä. Muuttuvassa maailmassa sosiaalinen media ottaa enenevässä määrin osaa nuorten elämässä ja nuorten rikollinen toiminta sekä nuoriin kohdistuvat rikokset yleistyvät sosiaalisen median välityksellä. Ennalta estävän ryhmän tulee pysyä mukana kehityksessä ja viestinnän kanssa tehtävä yhteistyö on merkittävässä osassa. Viestinnän avulla pystytään ottamaan kontaktia nuoriin ja nuoret poliisiin matalammalla kynnyksellä. Myös tiedottaminen ja valistaminen mitä kouluissa ei enää ehditä Vantaan alueella tekemään on muotoutunut sosiaalisen median kautta tapahtuvaksi. Varsinaista omilla kasvoillaan toimivaa somepoliisia ei ole, mutta avoin toiminta esimerkiksi Instagramissa ja sitä kautta yhteydenotto on mahdollista kaikille. Poliisin ulkoinen ja sisäinen viestintä on kokenut muutoksen kymmenen vuoden aikana. Viestintä on yhä enemmän avoimempaa kuin ennen ja viestintään halutaan panostaa yhä enemmän. Poliisi toimii myös sosiaalisessa mediassa valistaen ja rikoksia ennalta estäen, mutta myös tuo julki poliisitoiminnan onnistumisia. Poliisin sisäisellä viestinnällä taas pyritään lisäämään poliisin henkilökunnan tiedonkulkua. Viestintäasiantuntijan haastattelussa Vantaan poliisilaitoksen ajantasaisimmat viestinnän keinot tulivat hyvin esille.

Paasion päällystölle valtakunnallisesti tekemässä tutkimuksessa ennalta estävästä toiminnasta ja sen onnistumisesta pystyi ottamaan vertailukohtaa sille, miten Vantaalla ennalta estävä työ koetaan henkilöstön näkökulmasta. Vantaalla ennalta estävä toiminta on ollut jo hyvän aikaa omana johdettuna erityistoimintanaan, kun taas usealla laitoksella se on vielä suunnitteluvaiheessa. (Paasio 2019, 35). Vaikka tässä opinnäytetyössä selvitettiin, miten poliisin toiminta on muuttunut kymmenessä vuodessa eikä niinkään käsitelty johtamista, oli Paasio opinnäytetyöhönsä tekemissään haastatteluissa käsitellyt samoja teemoja. Näitä ovat esimerkiksi nuoriin kohdistuva Ankkuritoiminta ja muut yhteistyörakenteet, syrjäytyminen, toimintaympäristön muutos ja sosiaalinen media sekä viestinnän merkitys. Paasion tekemän

tutkimuksen mukaan haastateltavat olivat sitä mieltä, että toimintaympäristö muuttuu jatkuvasti, oli myös herätty sosiaalisen median vaikuttavuuteen nuorissa. Myös tuotiin esille, että työn vaatavuus aiheuttaa sen, että ennalta estävää toimintaa ei pystytä enää tekemään oman toimen ohella sivutoimisesti. (Paasio, 56-58). Paasion haastateltavat olivat myös vahvasti viestinnän puolella eli viestintää tulisi olla niin sisäisesti kuin ulkoisestikin. (Paasio 2019, 58-60, 67).

Tämän opinnäytteen tieto pohjautuu muutamiin haastatteluihin sekä jo tutkittuun tietoon. Haastattelujen vastaukset pääsääntöisesti perustuvat kunkin haastateltavan henkilökohtaiseen näkemykseen, joka on syntynyt usean vuoden ajalta. Vastaukset ovat siis henkilökohtaisia näkemyksiä toiminnasta yhdellä poliisilaitoksella sekä toiminnan toteutumisesta juuri siinä yksikössä. Kuitenkin henkilöt, jotka päivittäisenä työnään tekevät ennalta estävää työtä ovat oman työnsä ammattilaisia. He pystyvät analysoimaan omaa toimintaansa ja sen onnistuneisuutta. Haastattelijana puolueettomuus on tärkeää ja kaikki haastattelut tuli ottaa huomioon samalla tavalla. Puolueettomuutta haastattelijan näkökulmassa puoltaa se, että haastatteluissa saatu tieto oli osittain täysin uutta. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 136).

8 POHDINTAA

Opinnäytetyöhön oli mielenkiintoista tehdä haastattelut ja päästä seuraamaan ennalta estävien poliisien toimintaa. Ennalta estävästä toiminnasta oli tietoa vain pintaraapaisun verran ja tämän opinnäytetyön tekeminen avasi täysin uudella tavalla mitä kaikkea siihen Vantaalla kuuluu. Toimintaa ei voi täysin omaksua, ellei sitä ole tehnyt useita vuosia ja luonut yhteistyötahojen kanssa hyviä ja toimivia suhteita. Opinnäytetyöhön oli pyrkimys saada haastateltuja myös muista ennalta estävää toimintaa ja tietojohdoisuuteen pohjautuvista ryhmistä, mutta aikataulullisten ongelmien vuoksi tätä ei pystytty toteuttamaan. Olisin ollut erityisen kiinnostunut radikalisoituneihin henkilöihin ja heidän seurantaansa vastaavasta tahosta. Sähköpostilla kuitenkin sain haastattelun viestinnästä, jonka avulla Vantaalla tapahtuva poliisiviestintä avautui uudella tavalla.

Useassa lähteessä on myös tuotu ilmi ennalta estävän toiminnan onnistuessa valtakunnalliset säästöt. On aivan perusteltua, että kun panostetaan ennalta estävyyteen, on siinä säästöä niin rahallisesti kuin jopa mahdollisesti ihmishengissäkin laskettuna. Miksi pitäisi ensin sattu, kun tietoa hakemalla, keräämällä ja sitä käyttämällä voi säästyä monelta harmilta? Tämän on todennut myös Poliisiylijohtaja vuonna 2019, Poliisihallituksen kirjaamassa

raportissaan Poliisin vuosi 2018: Priorisointi näkyy tuloksissa. Onneksi kokonaisuudessaan ennalta estävä työ on otettu enemmän ja enemmän puheenaiheeksi muuttuvassa yhteiskunnassa. Ennalta estävä toiminta nähdään merkittävänä tulevaisuuden kannalta ja koetaan tärkeänä osa-alueena poliisintyötä. Toimintaa halutaan myös priorisoida tulevina vuosina enemmän, minkä koen erittäin hyväksi suunnaksi muuttuvassa yhteiskunnassa.

Poliisilaitoksella käymieni keskustelujen yhtenä pohdintana oli, että voisiko kouluvierailuita mahdollisesti jalkauttaa myös muille poliisissa työskenteleville, jotta EET voisi toteutua omana erityistoimintanaan. Samalla tavalla kuin ennen lähipoliisiryhmän muuttumista ennalta estäväksi toiminnaksi. Poliisipartiot tekevät näin edelleen joillakin laitoksilla, koska heillä ei ennalta estävää toimintaa ole eriytetty täysin omaksi toiminnakseen. Näillä laitoksilla todennäköisesti vielä partion käynti riittää koulussa saamaan haluttua vaikutusta. Paasion opinnäytetyötä lukiessani kiinnitin huomiota erääseen tutkimukseen vastanneen komisarion vastaukseen, jossa todettiin, että lähipoliisitoiminnalle ei ole tarvetta heidän alueellaan, joten ilmeisesti joillakin laitoksien alueella toimivien koulujen ja nuorten toimintaympäristössä ei ole havaittu käyttäytymistä, johon tarvittaisiin poliisin puuttumista. Kuitenkin vastauksista selvisi, että kyseisellä poliisilaitoksella on käytössä ennalta estävä yksikkö ja Ankkuritoiminta, jotka ovat perustettu tuoreeltaan, koska uusin strategia on otettu vähitellen haltuun kyseisellä laitoksella. (Paasio 2019, 52). Mielestäni strategian omaksuminen ja ennalta estävän toiminnan järjestäminen poliisilaitoksilla on hyvä asia, koska esimerkiksi jokaisella nuorella on tällöin mahdollisuus päästä ankkuritoiminnan piiriin ja tätä kautta saada apua.

Tähän opinnäytteeseen tekemistäni haastatteluista kumpusi kaikkien haastateltavien motiivituneisuus omaan työhönsä.

9 KIITOKSET

Halusin kirjoittaa opinnäytetyöhöni kiitokset, koska olen ollut varmasti niin haastateltavilleni kuin ohjaavalle opettajalleni pienoinen piikki lihassa, koska olen halunnut varmistella asioita ja ollut yhteydessä useaan otteeseen. Kaikki, joilta olen apua pyytänyt opinnäytetyöni tekemisprosessin aikana ovat auttaneet minua pyyteettömästi ja olen saanut paljon uutta informaatiota, jota en kaikkea edes ole pystynyt hyödyntämään opinnäytteessäni.

Kiitokset kuuluvat Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen ennalta estävän ryhmän työntekijöille, joista on ollut suuri apu tämän opinnäytteen valmistumisen kannalta. Haastattelujen ohessa olen tavannut heitä ja päässyt kurkistamaan mitä työ todellisuudessa on. Olen päässyt heidän mukanaan myös Lasten ja nuorten olympialaisiin, josta sain ihanan kokemuksen itselleni.

Kiitokset Itä-Uudenmaan viestintätiimille, josta sain aivan mahtavan ja kattavan haastattelun. Mitä viestinnän työntekijöitä opin tuntemaan niin siellä on mahtavaa ja innovatiivista porukkaa.

Iso kiitos vielä ohjaaville opettajilleni, erityisesti Markku Myllylälle, joka jaksoi antaa ohjeita ja neuvoja, kun niitä pyysin. Jokunen sähköposti tuli vaihdettua opinnäytetyön tiimoilta, mutta asiat aina selkiytyivät niiden myötä.

Kiitos myös sisarelleni, joka luki läpi työni ja löysi kirjoitusvirheeni, joita työhön oli jäänyt ja itse olin niille jo ehtinyt sokeutua.

10 LÄHTEET

Community policing 4/2019. Luettavissa: https://www.researchgate.net/publication/332426579_Community_Policing . Luettu 29.11.2019.

Hakaniemi, Jussi 2012: Analyysitoiminta ja päätöksenteko paikallispoliisissa. Tietojohtoisen poliisitoiminnan sovelluksia. Pro Gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto, johtamiskorkeakoulu, turvallisuushallinto. Luettavissa: <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/84412/gradu06592.pdf?sequence=1>. Luettu 20.10.2019.

Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2000: Tutkimushaastattelu – Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Yliopistopaino. Helsinki University Press.

Merikivi, Jani & Timonen, Päivi & Tuuttila, Leena (toim.) 2011. Sähköä ilmassa – Näkökulmia verkkoperustaiseen nuorisotyöhön. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Helsingin kaupungin nuorisoaisainkeskus. Unigrafia Helsinki 2011. Luettavissa: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/37502/978-952-5464-87-0.pdf?sequence=1#page=15>. Luettu 30.10.2019.

Niemelä, Ari-Mikko 2008. Lähipoliisitoiminta Vantaalla. Tampere, Poliisikoulu, Päätötyö.

Nissinen, Katja 2018. Strategiaperit käytäntöön – Poliisin henkilöstön näkemyksiä ennalta estävän toiminnan strategian toimeenpanon onnistumisesta. Poliisiammattikorkeakoulu YAMK. Opinnäytetyö. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/155027/ON_Nissinen.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Luettu 21.10.2019.

Paasio, Jukka 2019: Poliisin ennalta estävän toiminnan onnistuminen poliisipäällystön näkökulmasta. Opinnäytetyö. Laurea-ammattikorkeakoulu, turvallisuusjohtaminen YAMK. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/172383/Paasio_Jukka.pdf?sequence=2&isAllowed=y. Luettu 10.10.2019.

Suojala, Eliisa 2017. Väkivaltaisen ekstremismin yleisyys ja esiintymisen muodot Keski-Uudenmaan yläkouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/126664/ON_Suojala_Eliisa.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Luettu 4.12.2019.

Poliisihallitus 2010: Lähipoliisitoiminnan strategia: Lähipoliisitoiminnan ja turvallisuusyhteistyön kehittämisen strategiset linjaukset ja tavoitteet 2010. 1/ 2010. Luettavissa: https://www.poliisi.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/polii-siwwwstructure/14774_Lahipoliisitoiminnan_strategia_verkkoversio.pdf?a59fead0ef34d288. Luettu 21.11.2019.

Poliisihallitus 2018. Rikostorjunnan tila. Selvityshankkeen loppuraportti. Poliisihallituksen julkaisusarja 1/2018. Luettavissa: https://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/julkaisut/julkaisu/rikostorjunnan_tila_selvityshankkeen_loppuraportti?docID=75227.

Luettu 31.10.2019.

Poliisihallitus 2019. Poliisin vuosi 2018: Priorisointi näkyy tuloksissa.1.2.2019. Luettavissa: https://www.poliisi.fi/poliisihallitus/tiedotteet/1/0/poliisin_vuosi_2018_priorisointi_nakyy_tuloksissa_77890. Luettu 23.11.2019.

Ratcliffe, Jerry 2008: Intelligence – Led Policing. Willan Publishing. Luettavissa: <https://www.osce.org/chairmanship/327476?download=true>. Luettu 20.11.2019.

Sisäministeriö 2014: Poliisin ennalta estävän toiminnan strategia vuosille 2014 –2018. Luettavissa: <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79008/Poliisin%20ennalta%20est%C3%A4v%C3%A4n%20toiminnan%20strategia%20vuosille%202014%20-%202018.pdf>. Luettu 4.12.2019.

Sisäministeriö 2018. Enska, Poliisin ennalta estävän toiminnan strategia 2019-2023. Luettavissa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161300/SM_3_19_ENSKA.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Luettu 4.12.2019.

Sisäministeriö. 2016: Kansallinen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennalta ehkäisyn toimenpideohjelma. Luettavissa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/74921/Toimenpideohjelma_final.pdf?sequence=1. Luettu 4.12.2019.

Sisäministeriö 2018, Väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsaus 1/2018. Luettavissa: http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160777/SM_13_2018.pdf?sequence=4&isAllowed=y. Luettu 4.12.2019.

Verkkojulkaisuja:

Ankkuri, Edistämään nuorten hyvinvointia ja ennalta estämään rikoksia moniammatillisesti.

Luettavissa: <https://ankkuritoiminta.fi/toiminta>. Luettu 24.11.2019.

Keskusrikospoliisin UHKAT-yksikön päivittäisjohtaja rikoskomisario Santeri Sivosen

haastattelu 10.1.2019 <https://yle.fi/uutiset/3-10587817> . Luettu 24.11.2019.

Mannerheimin lastensuojeluliitto, Lapsi sosiaalisessa mediassa 15.5.2019. Luettavissa:

<https://www.mll.fi/vanhemmille/tietoa-lapsiperheen-elamasta/lapset-ja-media/lapsi-sosiaalisessa-mediassa/> . Luettu 23.11.2019.

Mannerheimin lastensuojeluliitto, Sosiaalisen median palveluita ja sovelluksia 7.2.2019.

Luettavissa: <https://www.mll.fi/vanhemmille/tietoa-lapsiperheen-elamasta/lapset-ja-media/lapsi-sosiaalisessa-mediassa/sosiaalisen-median-palveluita-ja-sovelluksia/> . Luettu 23.11.2019.

Poliisin nettisivut, Itä-Uudenmaan poliisi tehostaa yhteistyötä alueen kuntien kanssa lasten ja nuorten rikoskierteen ennalta estämiseksi, 25.11.2019. Luettavissa:

https://www.poliisi.fi/itauusimaa/tiedotteet/1/0/ita-uudenmaan_poliisi_tehostaa_yhteistyota_alueen_kuntien_kanssa_lasten_ja_nuorten_rikoskierteen_ennalta_estamiseksi_85997 .

Luettu 1.12.2019.

Poliisin nettisivut, Poliisit sosiaalisessa mediassa 2019, Luettavissa: https://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/poliisit_sosiaalisessa_mediassa.

Luettu 8.12.2019.

Rikostorjunta. MARAK. Luettavissa: <https://rikoksentorjunta.fi/marak> . Luettu 24.11.2019.

Rikostorjunta ANKKURI. Luettavissa: <https://rikoksentorjunta.fi/ankkuri> . Luettu

24.11.2019.

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, MARAK – Moniammatillinen riskinarviointi. Luetta-

vissa: https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/menetelmat/marak . Luettu

24.11.2019.

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 25.2.2019. Tilastoraportti suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet 2018. Luettavissa: http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/137660/Suomalaisten_huumeiden_k%c3%a4ytt%c3%b6_ja_huumeasenteet_2018_tilastoraportti.pdf?sequence=3&isAllowed=y . Luettu 4.12.2019.

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 17.9.2019. Lasten ja nuorten hyvinvointi – Kouluterveyskysely 2019. Luettavissa: http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/138562/Tilastoraportti_33_Kouluterveyskysely.pdf?sequence=2&isAllowed=y. Luettu 10.12.2019.

Tilastokeskuksen verkkosivuilla, Ulkomaalaistaustaisten määrä ylitti 400 000 rajan 2019, 19.06.2019. Luettavissa: http://www.stat.fi/til/vaerak/2018/02/vaerak_2018_02_2019-06-19_tie_001_fi.html. Luettu 31.10.2019.

Tilastokeskuksen verkkosivuilla 29.3.2019. Väkiluvun kasvu pienin vuoden 1970 jälkeen 2019. http://www.stat.fi/til/vaerak/2018/vaerak_2018_2019-03-29_tie_001_fi.html. Luettu 31.10.2019.

Vantaan kaupungin nettisivut, Ankkuritoiminta tukee Vantaan nuoria ja ehkäisee rikoskierteen alkua. Luettavissa: https://www.vantaa.fi/uutisia/kaikki_uutiset/101/0/148344 . Luettu 1.12.2019.

Vantaan kaupungin nettisivut, koulujen yhteystiedot. Luettavissa: https://www.vantaa.fi/varhaiskasvatus_ja_koulutus/perusopetus/koulujen_yhteystiedot. Viitattu 31.10.2019.

Vantaan kaupungin nettisivut, tilastot ja tutkimukset. Luettavissa: https://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset/vantaa_lyhyesti. Luettu: 31.10.2019.

Väestöliiton nettisivut, Nuorten nettiketti 2013. Luettavissa: <https://www.vaestoliitto.fi/nuoret/turvallisuus/media/nuorten-netiketti/>. Luettu 23.11.2019.

Poliisin Intranet Sinetin julkaisuihin linkit:

Sinetin verkkouutinen. Tapola-Rusanen L. Ennalta estävä toiminta Itä-Uudenmaan poliisissa. Vantaa 21.1.2019. Vain sisäiseen käyttöön.

Luettavissa: <https://sinetti.poliisi.fi/o/iuma/ajankohtaista/uutiset/Sivut/Ennalta-estävä-toiminta-Itä-Uudenmaan-poliisissa-.aspx>. Luettu 7.11.2019.

LIITE 1.

Teemat:

Toimintaympäristö

- Kuinka mielestäsi toimintaympäristö on muuttunut ammatissasi?
- Kuinka väestö ja internet liittyvät muutokseen?

Yhteistyötahot

- Minkälaisia yhteistyötahoja ryhmässäsi on?
- Niiden tärkeys?

Resurssit

- Onko EET:lla käytössä tarpeeksi resursseja?
- Mitä tapahtuu, kun Ankkuri jalkautetaan Vantaalle 2020?

Nuoret ja sosiaalinen media

- Minä on nuorten ja sosiaalisenmedian yhteys?

Viestintä

- Viestinnän tärkeys mielestäsi osana ennalta estävää toimintaa?
- Millaisia kokemuksia itselläsi on viestinnästä?

Haastattelukysymykset viestinnän asiantuntijalle

1. Miten viestintä liittyy ennalta estävään toimintaa ja työskentelyysi?
2. Kuinka viestintää toteutetaan Vantaan poliisilaitoksella?
3. Miten viestintä on muuttunut kymmenen vuoden aikana ja tulee muuttumaan?